

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2025

Chișinău

Privind impunerea obligației de serviciu public operatorilor de sistem în scopul acordării accesului la rețea pentru producătorii de energie din surse regenerabile care beneficiază de schema de sprijin „preț fix”

În temeiul art. 10 alin (2) din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 69-77, art. 117), cu modificările ulterioare, și al art. 11 alin. (2) lit. b) și c) și alin. (3) lit. d) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 413), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se impune, pentru un termen de 6 ani, obligația de serviciu public operatorului sistemului de transport și operatorilor sistemelor de distribuție a energiei electrice în scopul acordării accesului la rețelele electrice producătorilor de energie din surse regenerabile care beneficiază de schema de sprijin „preț fix”, după cum urmează:

1.1. la depunerea cererii pentru eliberarea avizului de racordare de către un producător eligibil mare, care nu dispune de aviz de racordare pentru centrala sau centralele electrice pentru care a obținut statut de producător eligibil mare, operatorul de sistem este obligat să examineze cererea respectivă și să elibereze, în cazul în care există capacitate disponibilă suficientă în rețeaua electrică, avizul de racordare în conformitate cu Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 168/2019, luând în considerare locația pentru amplasarea centralei electrice eligibile care utilizează surse regenerabile de energie, indicată de producătorul eligibil mare în cerere;

1.2. în cazul lipsei de capacitate a rețelei electrice în zona în care s-a solicitat eliberarea avizului de racordare, operatorul de sistem informează

producătorul eligibil despre acest fapt, precum și despre planul de dezvoltare a rețelei electrice în zona respectivă, în cazul în care aceasta reprezintă o prioritate pentru operatorul de sistem și de această dezvoltare urmează să beneficieze mai mulți utilizatori de sistem. Concomitent, operatorul de sistem informează solicitantul despre zonele rețelei electrice unde poate fi acomodată puterea solicitată;

1.3. la solicitarea producătorului eligibil mare, operatorul de sistem plasează cererea producătorului eligibil mare în lista de așteptare în mod prioritar față de ceilalți solicitanți, alții decât producători eligibili mari. La apariția capacității disponibile în rețeaua electrică, operatorul de sistem informează producătorul eligibil mare și, după confirmarea de către acesta, eliberează avizul de racordare producătorului eligibil mare în baza cererii incluse în lista de așteptare, conform Regulamentului privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 168/2019;

1.4. la eliberarea avizelor de racordare și includerea în lista de așteptare a producătorilor eligibili mari pentru racordarea la aceeași linie, stație electrică, regiune sau integral la nivel de sistem, operatorul de sistem aplică principiul „primul venit primul servit” față de cererile producătorilor eligibili mari pentru centralele electrice pentru care aceștia au primit statut de producător eligibil, conform ordinii în care producătorii au solicitat avizul de racordare;

1.5. dacă cererea de eliberare a avizului de racordare a producătorului eligibil mare pentru racordarea centralei electrice pentru care a obținut statut de producător eligibil mare se află în lista de așteptare, aceasta va avea prioritate față de cererile pentru eliberarea avizului de racordare a centralelor electrice pentru care nu s-a obținut statut de producător eligibil mare;

1.6. operatorii de sistem sunt obligați să coopereze cu producătorii eligibili mari pentru eliberarea avizelor de racordare și să informeze producătorii eligibili mari despre zonele unde există capacitate disponibilă în rețelele electrice;

1.7. dacă, pentru majorarea capacității rețelei electrice rezultate ca urmare a congestiilor de rețea, sunt necesare modificări în echipamentul aferent stațiilor electrice, operatorul de sistem respectiv urmează să includă proiectele de investiții necesare în solicitările de modificare a planului de dezvoltare și a planului anual de investiții.

2. Operatorii de sistem informează trimestrial organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei despre avizele de racordare eliberate producătorilor eligibili mari și despre refuzurile motivate privind eliberarea avizelor de racordare în conformitate cu prezenta hotărâre.

3. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul interimar al energiei

Dorin Recean

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii Guvernului privind impunerea obligației de serviciu public operatorilor de sistem în legătură cu acordarea accesului la rețea pentru producătorii de energie din surse regenerabile care beneficiază de schema de sprijin „preț fix”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Guvernului privind impunerea obligației de serviciu public operatorilor de sistem în legătură cu acordarea accesului la rețea pentru producătorii de energie din surse regenerabile care beneficiază de schema de sprijin „preț fix” a fost elaborat de către Ministerul Energiei. Denumirea proiectului a fost modificată, pentru a corela cu prevederile art.10 alin.(2) din Legea nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din resurse regenerabile. De asemenea această modificare a fost propusă în cadrul procesului de avizare/consultare publică.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii de Guvern este elaborat în temeiul art. 10 alin. (2) din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile cu modificările ulterioare și art. 11 alin. (2) lit. b) și c) și alin. (3) lit. d) din Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică cu modificările ulterioare.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
În contextul angajamentelor asumate pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, Republica Moldova își propune ca, până în anul 2030, cel puțin 30% din consumul de energie electrică să fie acoperit din surse regenerabile. Totodată, în conformitate cu Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, Republica Moldova și-a asumat angajamentul atingerii neutralității climatice până în 2050, prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în conformitate cu angajamentele asumate în cadrul Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (CCONUSC) și ale Comunității Energetice. În acest scop, pentru a spori securitatea energetică a statului prin dezvoltarea surselor locale de generare a energiei electrice din surse regenerabile, la data de 16 august 2024 au fost lansate primele licitații în scopul oferirii statutului de producător eligibil mare, pentru care au fost alocați 105 MW pentru instalații eoliene și 60 MW pentru instalații fotovoltaice. Acestei categorii de producători li se va garanta achiziționarea întregului volum de energie produsă pentru o perioadă de 15 ani, în conformitate cu Regulile pieței energiei electrice, la prețuri fixe/prețuri de exercitare stabilite în cadrul licitațiilor. Depunerea ofertelor pentru participare la licitații va avea loc în perioada 31 octombrie 2024 – 31 martie 2025. În condițiile stabilite pentru participare la licitațiile menționate se admite ca investitorul care aspiră pentru titlul de producător eligibil mare să nu dispună de aviz de racordare la rețelele de transport sau la rețelele de distribuție aflate în gestiunea operatorului de transport sau a operatorului de distribuție. Pe de altă parte, reieșind din contribuția pe care ar avea-o această categorie de producători asupra progreselor obținute în valorificarea surselor de energie regenerabilă, este oportună alegerea aplicării prevederilor legale privind impunerea obligației de serviciu public operatorilor sistemelor de transport și a sistemelor de distribuție pentru a asigura accesul la rețea a producătorilor eligibili mari, în special, prin plasarea

cererii parvenite din partea producătorului eligibil mare pentru aviz de racordare în fruntea listei de așteptare.

Astfel, prin Legea nr. 229/2024 pentru modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, cu scopul de a eficientiza procesul de acordare a accesului la rețelele electrice, în punctele în care cererea depășește capacitatea rețelei, precum și pentru stimula dezvoltarea proiectelor din surse regenerabile de energie a fost atribuit Guvernului, în conformitate cu art. 11 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, obligația de a impune operatorilor de sistem obligații de serviciu public în legătură cu acordarea accesului la rețea pentru producătorii de energie din surse regenerabile care beneficiază de schema de sprijin „preț fix”.

Proiectul de hotărâre are scopul de a asigura implementarea eficientă a legislației existente, în conformitate cu art. 14 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, care permite Guvernului să adopte acte normative pentru organizarea executării legilor. Prioritizarea racordării pentru producătorii eligibili mari este o măsură administrativă care nu încalcă prevederile art. 47 din Legea nr. 107/2016.

Obligația de serviciu public impusă prin hotărâre se încadrează în definiția prevăzută de art. 2 din Legea nr. 107/2016, fiind o măsură luată în interesul economic general pentru a susține securitatea aprovizionării cu energie regenerabilă, continuitatea și protecția mediului. Prioritizarea producătorilor eligibili mari, în lista de așteptare pentru eliberarea avizelor de racordare, contribuie la creșterea capacităților de energie regenerabilă, în concordanță cu cerințele de protecție a mediului și eficiență energetică, ceea ce corespunde scopurilor stabilite de lege.

Astfel, proiectul de hotărâre nu contravine Legii nr. 100/2017, Legii nr. 10/2016 sau Legii nr. 107/2016, ci îndeplinește rolul de a implementa și organiza dispozițiile legale existente în mod coerent și în acord cu obiectivele naționale de decarbonizare.

Merită a fi menționat că conform informațiilor [de pe site-ul Moldelectrica](#), la zi sunt valabile 96 avize de racordare la rețeaua electrică de transport a instalațiilor de producere a energiei din surse regenerabile cu o putere totală de aproximativ 1600 MW*

Cu toate acestea, analizând informația privind punerea în funcțiune a centralelor, pe parcursul anilor precedenți au fost racordați de facto la rețeaua electrică de transport - *85,64MW* (52,3 MW – centrale electrice fotovoltaice, 29,74 MW – centrale eoliene, 3,6 MW – centrală pe biogaz), ceea ce reprezintă doar 5,4% din capacitățile alocate.

Prin urmare, capacitățile pentru care au fost emise avize de racordare de către operatorul sistemului de transport rămân a fi rezervate fără a fi, de facto, construite centralele electrice.

Totodată, conform informațiilor vehiculate în spațiul public există preocupări referitoare la modul în care deținătorii actuali de avize de racordare blochează capacitățile rețelei și comercializează aceste avize la sume impunătoare de bani. Această practică duce la scumpirea proiectelor SER și la prelungirea perioadei de recuperare a investiției. În cele din urmă, consumatorul final suferă consecințele acestui proces prin tarife mai mari la facturi.

Prin modificarea adusă Legii nr. 10/2016 s-a stipulat în mod expres la nivel de lege atribuția Guvernului privind impunerea obligațiilor de serviciu public operatorilor de sistem în legătură cu acordarea accesului producătorilor de energie din surse regenerabile.

Astfel, prin proiectul de hotărâre de Guvern este impusă obligația de serviciu public privind acordarea priorității producătorilor eligibili în lista de așteptare pentru racordare la punctele congestionate.

Proiectul de hotărâre nu vine să anuleze sau să creeze reguli noi privind eliberarea avizelor de racordare (inclusiv la termenele de acordare a avizelor de racordare, procedura de refuz în eliberare,

precum și la modalitatea de contestare). Or aceste prevederi sunt prevăzute în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și dezvoltate în Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrare al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (în continuare ANRE) nr. 168/2019 .

Astfel art. 47 din Legea nr 107/2016 reglementează procedura, condițiile și termenele pentru eliberarea avizelor de racordare la rețelele electrice de către operatorii de sistem, stabilind obligația acestora de a asigura racordarea solicitanților în termene de 10-30 zile calendaristice, în funcție de tipul racordării, și interzicând refuzurile nejustificate sau impunerea unor cerințe neprevăzute de lege.

De asemenea, conform pct. 45 din Regulamentul aprobat de ANRE „În caz de refuz de eliberare a avizului de racordare, operatorul de sistem este obligat să notifice în scris solicitantul despre acest fapt, cu indicarea motivelor și a argumentelor justificate din punct de vedere tehnic care au stat la baza refuzului și să prezinte informații pertinente despre capacitatea maximă de absorbție/injecție care poate fi acceptată în punctul de racordare respectiv, măsurile necesare pentru înlăturarea motivelor de refuz, inclusiv despre măsurile potențiale necesare pentru dezvoltarea rețelelor electrice de transport sau de distribuție și despre termenele concrete de realizare a dezvoltării acestora. Solicitantul căruia i-a fost refuzată eliberarea avizului de racordare este în drept să modifice puterea solicitată în cererea de eliberare a avizului de racordare în limitele capacității disponibile sau să solicite operatorului de sistem respectiv să fie inclus în lista de așteptare a avizelor de racordare, întocmită de operator în conformitate cu pct. 46 din prezentul Regulament.”

De asemenea, potrivit pct. 246 din Regulament „Neînțelegerile între părți ce țin de racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție se examinează pe cale extrajudiciară de către Agenție, la reclamația uneia dintre părți. În vederea soluționării neînțelegerilor dintre părți, Agenția emite decizii obligatorii, care pot fi contestate în instanța de contencios administrativ, în conformitate cu prevederile Codului administrativ al Republicii Moldova.”

În concluzie proiectul nu va substitui prevederile legale noi , precum și cele din Regulamentul aprobat de ANRE, ci stabilește o modalitate de prioritizare a producătorilor eligibili mari în lista de așteptare. Termenii de contestare fiind termenii generali prevăzuți de regulamentul menționat supra.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Prin impunerea obligației de serviciu public față de operatorii sistemelor de distribuție și operatorul Sistemului de transport se dorește asigurarea unei participări mai mari în procedura de licitație, lansată de către Comisia de licitații desemnată de către Guvern a investitorilor care au aflat despre organizare licitațiilor odată cu publicarea anunțului, data de 16 august 2024.

Acest lucru va ajuta la atingerea următoarelor obiective:

OBIECTIVUL 1. Valorificarea cotelor de capacitate oferite pentru schema de suport „Preț fix”, prin atragerea în procesul de licitații a mai multor potențiali investitori și prin urmare reducerea riscului că nu vor fi atribuite aceste capacități.

OBIECTIVUL 2. Contribuții la atingerea obiectivelor naționale de utilizare a energiei electrice din surse regenerabile.

Conform obiectivelor naționale stabilite în cadrul de politici, cota de energie electrică utilizată în tot volumul de energie regenerabilă produsă în țară trebuie să atingă valoarea de 30% până în anul 2030. Activitatea desfășurată de către producătorii eligibili mari de energie

regenerabilă, considerând prevederile stabilite în contract de a achiziționa de la ei toată energia produsă și achitarea prețului fix pentru o perioadă de 15 ani înainte oferă o siguranță și o predictibilitate la atingerea obiectivului menționat prin intermediul implicării marilor producători, ce presupune efecte de durabilitate sporite.

OBIECTIVUL 3. Asigurarea recepționării unor oferte din partea potențialilor investitori mai mici, prin creșterea gradului de competitivitate și permiterea participării la licitații și a investitorilor care nu dispun de avize de racordare.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

1. Impunerea obligației de serviciu public pentru operatorul sistemului de transport și operatorilor sistemelor de distribuție a energiei electrice de a oferi acces la rețeaua electrică a producătorilor eligibili mari

Operatorul sistemului de transport și operatorii sistemelor de distribuție sunt obligați prin prezentul proiect de hotărâre de Guvernul de a examina cererea producătorului eligibil mare de a primi avizul de racordare la rețeaua electrică. Se va ține cont de locația declarată de producător pentru amplasarea centralei electrice care utilizează surse de energie regenerabilă, de asemenea, toate celelalte prevederi ale Regulamentului privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrare al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 168/2019

2. Impunerea obligației de serviciu public prin plasarea cererilor de eliberare a avizelor de racordare în fruntea listei de așteptare.

Proiectul hotărârii de Guvern prevede aplicarea procedurii de impunere a obligației de serviciu public, aceasta fiind stabilită ca măsură pentru a fi aplicată la necesitate în cazurile de soluționare a unor probleme parvenite în sector, sau în rezultatul unor situații de criză ce necesită măsuri urgente. Necesitatea dictată de situația cu privire la eliberarea avizelor de racordare producătorilor eligibili mari într-un mod prioritar oferă acestor persoane, câștigători anunțați la licitație, posibilitatea de a se racorda mai ușor la rețea în locurile declarate, reieșind din amplasamentul centralelor planificate pentru construcție, sau deja construite, ce prezintă obiectul licitației.

Este important de evidențiat că deținătorii curenți de avize de racordare nu vor fi privați de avizul de racordare, și doar în cazul expirării termenului de valabilitate a acestuia, investitorul care a obținut statut de producător eligibil mare, plasat în capul listei de așteptare, va putea beneficia de avizul de racordare.

3. Impunerea obligației de serviciu public prin aplicarea procedurii „primul venit, primul servit”

La depunerea cererilor din partea solicitanților care au primit statut de producători eligibili mari pentru a li se oferi aviz de racordare din partea operatorilor liniilor de transport sau a operatorilor rețelelor de distribuție se va aplica principiul „primul venit primul servit”, conform ordinii în care au fost depuse cererile.

4. Prioritatea cererilor pentru avize de racordare din partea solicitanților care au obținut statut de producători eligibili mari față de cererile solicitanților care nu au obținut un asemenea statut

Solicitanții avizelor de racordare a centralelor electrice la liniile de transport sau la rețelele de distribuție, care au obținut statut de producător eligibil mare, vor avea prioritate față de

solicitanții care nu au obținut un asemenea statut, în cazul în care ambii solicită eliberarea avizelor de racordare pentru același punct.

5. Obligația operatorului de sistem pentru modificarea stațiilor electrice pentru a soluționa situația congestiilor

În cazurile înregistrate de congestie, fapt ce nu permite din considerente tehnice racordarea centralelor electrice a producătorilor eligibili mari, dacă există interes din partea operatorului de sistem, acesta urmează a întreprinde măsuri pentru a efectua unele modificări în scopul majorării capacității rețelei, înaintând solicitarea către Agenția Națională pentru Reglementări în Energetică pentru modificarea planului anual de achiziții.

Urmare a procedurii de avizare, a fost invocată problema stabilirii priorității la dezvoltarea rețelei de către operatorii de sistem și care sunt criteriile pe care acesta le folosește la extinderea rețelei. În acest sens, reiterăm că mecanismul propus prin „impunerea obligației serviciului public” nu impune criterii noi pe care operatorii de sistem le vor folosi, pentru crearea planurilor de investiții.

În conformitate cu Articolul 28 alin. (1) din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile de energie, operatorii de sistem au obligația de a asigura accesul nediscriminatoriu și reglementat la rețelele electrice, respectând tarifele publicate, bazate pe costuri, transparente și previzibile. În cazul congestiei rețelei, operatorul de sistem este obligat să aplice măsuri pentru a majora capacitatea rețelei, cu condiția ca aceasta să constituie o prioritate și să aducă beneficii multiple utilizatori. Această „prioritate” se referă, în esență, la necesitatea de a asigura un beneficiu economic și operațional semnificativ pentru un număr suficient de utilizatori, ținând cont de impactul asupra întregului sistem.

Prioritatea nu poate fi aplicată arbitrar, ci trebuie să se fundamenteze pe criterii obiective, în conformitate cu reglementările ANRE (HANRE nr 283/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor), care stabilesc că deciziile privind extinderea rețelei trebuie să fie bazate pe eficiență economică (prin calcularea efectelor economice anuale estimate), obligativitate legală și necesitate tehnică. Astfel, operatorul va trebui să demonstreze că investiția în extinderea rețelei va avea un impact semnificativ asupra fiabilității și securității rețelei și va asigura continuitatea furnizării energiei electrice, în concordanță cu standardele reglementate. Proiectele de investiții sunt clasificate în 8 categorii (Categorie A-Categorie F).

Prioritatea se va acorda proiectelor care adresează nevoile unui număr semnificativ de utilizatori (consumatori sau producători), având un impact pozitiv asupra fiabilității și securității rețelei. Extinderea rețelei va trebui să beneficieze un număr mare de utilizatori și să demonstreze eficiență economică, aducând avantaje semnificative în raport cu costurile investiției. Astfel „mai mulți utilizatori” urmează a fi interpretat în sensul unui beneficiu colectiv semnificativ.

În altă ordine de idei, pentru a eficientiza procesul de racordare, art. 28, alin (61) din Legea nr 10/2016 prevede posibilitatea producătorului de energie electrică din surse regenerabile de a consimți să suporte costurile aferente dezvoltării rețelei electrice de transport și/sau de distribuție, în cazul în care dezvoltarea rețelei respective nu constituie o prioritate pentru operatorul de sistem pe motiv că este în beneficiul exclusiv al producătorului respectiv și nu este necesară pentru alți utilizatori de sistem. În acest caz, operatorul sistemului de transport, operatorul sistemului de distribuție sânt obligați să prezinte producătorului respectiv o evaluare care să demonstreze faptul că dezvoltarea rețelei electrice, a rețelei de gaze naturale este în beneficiul exclusiv al acestuia și să notifice despre acest fapt Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

6. Perioada de impunere a obligației serviciului public: 6 ani

Acest termen a fost stabilit cu scopul de a asigura un echilibru între realizarea obiectivelor strategice de decarbonizare și constrângerile specifice procesului de implementare a proiectelor de energie regenerabilă. Termenul de 6 ani a fost stabilit pe baza următoarelor considerente:

- Îndeplinirea țintei de decarbonizare asumate de Republica Moldova **până în anul 2030**, în conformitate cu angajamentele internaționale și strategiile naționale în domeniul energiei;
- Durata totală a procesului de la desfășurarea licitației pentru oferirea statutului până la punerea în funcțiune a centralei electrice, care cuprinde următoarele etape:

a) Perioada necesară desfășurării licitației pentru acordarea statutului de producător eligibil – estimată la 1 an;

b) Perioada alocată pentru construcția centralelor electrice – 3 ani, cu posibilitatea unei prelungiri de până la 2 ani, în situațiile prevăzute expres de lege (art. 37 alin 1¹) din Legea nr. 10/2016

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea alternativă 1. Neaplicarea măsurilor de impunere a serviciului public în adresa operatorului liniilor de transport și a rețelelor de distribuție în vederea prioritizării eliberării avizelor de racordare a centralelor producătorilor eligibili mari

Această opțiune ar putea fi urmată de riscul că producătorii eligibili mari declarați în urma rezultatelor licitației, se vor afla în imposibilitatea de a racorda centralele electrice construite rețelele de transport sau distribuție, pe motivul lipsei teoretice a capacității rețelei de a acomoda noi puteri instalate.

Impact:

- Producătorii eligibili mari, declarați în urma licitației cu privire la acordarea statutului de producător eligibil mare care dezvoltă Centrale electrice fotovoltaice cu o capacitate sprijinită de până la 60 MW, și Centralele eoliene cu o capacitate sprijinită de până la 105 MW ar risca să nu reușească racordarea la rețeaua de energie electrică pentru a livra energia produsă din sursele regenerabile și respectiv de a nu îndeplini obligațiile asumate ca urmare a obținerii statutului de producător eligibil mare și stabilite la pct. 116 alin 3) din Hotărârea Guvernului nr. 690/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare.
- Scopul primar al licitațiilor, de a spori ponderea energiei electrice regenerabilă în consumul de energie electrică nu va fi atins, fiind nevoie de a organiza o altă procedură de licitație;
- La licitație, vor participa doar investitorii care dețin avize de racordare fapt care va diminua din numărul total de concurenți și respectiv va spori riscul că prețul ofertat de către aceștia să fie mai mare;
- Investitorii care nu dețin avize de racordare vor fi cointeresați să facă rost de acestea și vor fi nevoiți să apeleze la companiile care dețin avize de racordare, fapt care poate duce la sporirea costului proiectelor și respectiv a prețului energiei electrice.
- Motiv pentru excludere:
- Avizele de racordare sunt documente tehnice, care au fost eliberate cu titlul gratuit. Nevalorificarea acestor avize este principal cauza de creare a congestiilor în rețea. Operatorul de sistem nu este în drept să mai elibereze avize de racordare dacă capacitatea rezervată prin avize depășește capacitatea rețelei respective. Astfel se constată că deși capacitățile sunt

blocate, ele nu sunt construite. Prin urmare se creează și o incertitudine operatorului de sistem despre necesitatea dezvoltării rețelei, cheltuielile fiind suportate de consumatorii finali, prin tarif.

Pentru a evita impacturile enumerate, care sunt esențiale a fost exclusă această opțiune.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul hotărârii de Guvern nu va avea un impact asupra sectorului public.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Aplicarea proiectului hotărârii de Guvern nu va avea impact asupra bugetului public.

Totodată, proiectul de act normativ propus are drept scop reducerea cheltuielilor administrative și financiare, precum și crearea unui cadru favorabil pentru dezvoltarea proiectelor de energie regenerabilă, în contextul provocărilor actuale legate de racordarea la rețeaua electrică și valorificarea capacităților disponibile.

La data de 23 octombrie 2024, peste 50 de întreprinderi figurau pe lista de așteptare pentru eliberarea avizelor de racordare emise gratuit de operatorul de sistem de transport (OST). Documentele tehnice emise gratuit (avizele de racordare) nu au fost valorificate, ceea ce a generat congestii în rețea și incertitudini privind dezvoltarea acesteia. Nevalorificarea avizelor de racordare și întârzierea dezvoltării proiectelor de energie regenerabilă conduc la persistența dependenței de importuri, expunând economia la volatilitatea prețurilor.

Prin reglementările propuse, proiectul facilitează dezvoltarea rapidă și eficientă a proiectelor de energie regenerabilă, contribuind la reducerea dependenței de importuri, de la 76% în 2020 la un estimat de 67-68% până în 2030. Optimizarea alocării capacităților va elimina blocajele din rețea și va preveni costurile suplimentare asociate dezvoltării acesteia.

În situația în care capacitatea licitată nu este alocată integral sau nu este valorificată din cauza lipsei avizelor de racordare, vor fi necesare organizarea de noi licitații, ceea ce implică costuri administrative suplimentare. Proiectul de act normativ asigură un mecanism mai eficient de gestionare a capacităților disponibile, evitând necesitatea organizării multiplelor licitații, pentru aceleași capacități. Dacă întreaga capacitate licitată de 165 MW ar fi alocată și valorificată, centralele electrice ar putea produce energie electrică în valoare de 2,816 miliarde lei pe o perioadă de 15 ani. Astfel, implementarea proiectului sprijină economia națională prin atragerea de investiții, crearea de locuri de muncă și reducerea volatilității economice pe termen scurt și lung.

Dezvoltarea centralelor electrice din surse regenerabile aduce beneficii economice pe termen lung prin crearea de locuri de muncă, atragerea investițiilor și creșterea competitivității economiei naționale. Prin abordarea propusă, se evită pierderile economice generate de nefinalizarea investițiilor și de întârzierile în punerea în funcțiune a proiectelor.

Cel mai mare cost pe care l-ar putea avea producătorul eligibil pentru racordare, ar urma în cazul în care ar dori să dezvolte rețeaua electrică în beneficiul său exclusiv, conform art. 28 alin. (61) din Legea nr. 10/2016.

În concluzie, proiectul de act normativ contribuie la reducerea costurilor și riscurilor financiare asociate cu nevalorificarea capacităților energetice, sprijinind obiectivele de tranziție energetică și aducând beneficii economice și sociale concrete.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul de hotărâre de Guvern propus introduce măsuri dedicate pentru susținerea producătorilor eligibili mari de energie electrică din surse regenerabile, având ca obiectiv crearea unui cadru favorabil pentru dezvoltarea proiectelor de infrastructură de mari dimensiuni. Prin această inițiativă, sectorul privat va beneficia de un mediu mai predictibil și mai competitiv, esențial pentru atragerea investițiilor și creșterea ponderii energiei regenerabile în mixul energetic național.

Producătorii eligibili mari, beneficiari ai schemei de sprijin preț fix vor construi centrale electrice de capacități mari ceea ce va genera un volum stabil de energie, garantând astfel predictibilitatea și durabilitatea pe termen lung. Or, până în anul 2030, Republica Moldova și-a asumat atingerea obiectivului național de 30% din energie electrică să provină din surse regenerabile

Investitorii care nu au cunoscut despre organizarea licitațiilor până la momentul anunțului de inițiere a licitațiilor vor avea posibilitatea să participe în cadrul procedurii chiar și în lipsa unui aviz de racordare, fapt care va permite atragerea mai multor investitori și respectiv reducerea prețului energiei electrice oferite la licitație.

Examinând [lista de așteptare](#) a avizelor de racordare a operatorului de transport Moldelectrica¹, s-a determinat că la zi, sunt înregistrate peste 70 de cereri de plasare în lista de așteptare, cu o putere totală de aproximativ 1720 MW ceea ce depășește capacitățile alocate în avizele de racordare și cu mai mult de 10 ori depășește capacitățile ce urmează a fi licitate de 165 MW.

Prin urmare, ca urmare a procesului de licitații, există o rată mare de probabilitate că deținătorii de avize de racordare sau cei care sunt incluși în lista de așteptare vor fi și printre câștigătorii licitației. Prin urmare, impunerea obligației de serviciu public nu va afecta un număr mare de deținători de avize de racordare, sau chiar pe nimeni.

Pe de altă parte, examinând evoluția capacităților centralelor electrice puse în funcțiune din anii precedenți care este mai mică de 10% din capacitatea totală solicitată pentru avizele de racordare, putem deduce că, o mare parte din solicitanții avizelor de racordare sunt în așteptarea petrecerii licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare.

Astfel, urmare a acestor licitații și identificare câștigătorilor, deținătorii de avize de racordare care nu au câștigat licitațiile vor avea alegerea de a renunța la avizele de racordare deținute sau să construiască centralele electrice în termenul stabilit la pct. 36 alin. 2) din Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice.

Proiectul de hotărâre de Guvern prevede clar că deținătorii actuali de avize de racordare nu vor fi privați de acestea înainte de expirarea termenului de valabilitate. Astfel, măsurile propuse nu sunt discriminatorii și respectă drepturile existente, oferind doar producătorilor eligibili mari acces prioritar în caz de expirare a avizelor neutilizate.

De asemenea, în cazul înregistrării congestiilor, operatorul de sistem are obligația de a lua măsuri pentru a soluționa aceste probleme tehnice, de exemplu, prin modernizarea stațiilor electrice, solicitând ANRE modificarea planului anual de achiziții. Această obligație este parte din serviciul public și asigură că rețeaua rămâne accesibilă pentru toți producătorii, nu doar pentru cei eligibili mari.

Proiectul stabilește obligația operatorilor de a plasa cererile producătorilor eligibili mari în fruntea listei de așteptare în baza principiului „primul venit, primul servit”. Aceasta contribuie la transparentizarea și echilibrarea accesului la rețea, reducând riscul ca operatorii de sistem să abuzeze de această prioritate și asigurând că beneficiile investițiilor în rețea sunt accesibile mai multor producători, nu doar celor mari

Totodată, proiectul nu reprezintă un sprijin suplimentar din partea statului, întrucât se limitează la reglementarea procesului de prioritarizare în rețea pentru cei care au câștigat deja licitațiile. Această prioritarizare în lista de așteptare este o măsură procedurală, gestionată de operatorul de sistem de transport (OST), și nu influențează schema de sprijin „preț fix” acordată prin alte instrumente legislative.

Totodată, participarea la licitații în baza unei foi de parcurs (în lipsa inclusiv a avizului de racordare) permite o concurență mai mare, precum și posibilitatea de a câștiga niște preturi mai avantajoase, în rezultatul licitației. Astfel riscul asociat unei astfel de participări este reținerea concomitentă a garanției pentru ofertă și a garanției de bună execuție, până la prezentarea ultimului act inclus în foaia de parcurs.

În cazul în care nu ar fi impusă obligația de serviciu public și în lipsa unui aviz de racordare, riscurile ar fi următoarele:

- Tergiversarea procesului de punere în funcțiune a centralei electrice și respectiv recuperarea mai lentă a investițiilor

- Riscul pierderii investițiilor în cazul retragerii statutului de producător eligibil mare.

În altă ordine de idei, urmare a acestei licitații, se preconizează investiții de aproximativ 190 mln. euro pentru următorii trei ani (perioadă pusă la dispoziție producătorilor ce au obținut statutul de câștigător) în construcția a 105 MW de parcuri eoliene și 60 MW fotovoltaice. După punerea în funcțiune a centralelor electrice licitate, ponderea energiei electrice din surse regenerabile de energie va crește de la 10% la finele anului 2023 până la 16,6%, contribuind semnificativ la atingerea angajamentului național de a avea o pondere de 30% a energiei electrice din surse regenerabile în consumul final către anul 2030.

Momentan, economiile nu pot fi cuantificate din cauza stadiului incipient al licitațiilor.

Prioritizarea producătorilor eligibili mari prin plasarea lor în fruntea listei de așteptare pentru avizul de racordare are potențialul de a accelera realizarea obiectivelor naționale privind energia regenerabilă, facilitând dezvoltarea unor proiecte de mare amploare.

Pentru a asigura un echilibru între eficiența implementării și menținerea unui mediu competitiv și echitabil, este esențială transparența în proces și identificarea unor soluții care să atenueze impactul asupra tuturor participanților din sector. Astfel Ministerul Energiei lucrează la un proiect de modificare a Legii nr. 107/2016 prin includerea garanțiilor financiare la eliberarea avizelor de racordare. Acest mecanism va disciplina solicitanții de avize pentru a solicita aviz doar dacă sunt luate decizii justificate pentru construcția centralelor electrice.

4.4. Impactul social

Necesitatea elaborării prezentului proiect de hotărâre de Guvern a intervenit în primul rând din dorința de a asigura o prezență largă a investitorilor și astfel o concurență reală care ar duce implicit la sporirea șansei recepției unor oferte cu prețuri pentru energia electrică mai joase, care spre final se vor reflecta în tariful la energia electrică furnizată consumatorilor.

În urma creșterii gradului de diversificare a surselor de energie în țară, întreaga societate va beneficia de reducerea vulnerabilităților la partea de aprovizionare cu energie pentru alimentarea dispozitivelor și echipamentelor electrice din dotarea întregii game a tipurilor de consumatori.

Prevederile care vor fi puse în aplicare vor reduce gradul de incertitudine în rândurile publicului larg la partea rezultatelor obținute de dezvoltare a domeniului energiei pentru Republica Moldova.

Proiectul asigură un echilibru între competitivitate și eficiență, contribuind la dezvoltarea durabilă a sectorului energetic din Republica Moldova.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Aplicarea prevederilor Hotărârii Guvernului include respectarea cadrului legal în vederea protecției datelor cu caracter personal, la toate etapele, unde este necesar, inclusiv, în cadrul procedurilor licitațiilor.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil.
4.5. Impactul asupra mediului
Prezentul proiect de hotărâre de Guvern nu are impact asupra mediului. Cu toate acestea construcția centralelor eoliene de 105 MW și fotovoltaice de 60 MW va aduce beneficii majore în reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și protejarea mediului. Se estimează că, în total, aceste instalații vor economisi aproximativ 217.500 de tone de CO₂ pe an, contribuind astfel semnificativ la lupta împotriva schimbărilor climatice. Energia eoliană are un potențial de a economisi 1.500 tone de CO₂ per MW, iar energia solară aproximativ 1.000 tone de CO₂ per MW, ceea ce subliniază impactul pozitiv al acestor tehnologii verzi. Pe lângă reducerea emisiilor, aceste centrale vor aduce și alte beneficii de mediu. Ele contribuie la scăderea poluării aerului prin reducerea emisiilor de oxizi de azot (NO_x), oxizi de sulf (SO_x) și particule fine, poluanți generați de arderea combustibililor fosili. În plus, energia regenerabilă nu necesită utilizarea apei pentru răcire, spre deosebire de centralele pe bază de combustibili fosili, conservând astfel resursele de apă, un aspect important mai ales în regiunile afectate de secetă. De asemenea, energia eoliană și solară au un impact redus asupra mediului din punct de vedere al zgomotului și deteriorării solului. Aceste tehnologii nu necesită activități poluante de extracție și exploatare a resurselor naturale, contribuind la menținerea ecosistemelor locale. Nu în ultimul rând, centralele regenerabile contribuie la diversificarea surselor de energie, reducând dependența de combustibili fosili și importuri de energie. Astfel, acestea sporesc securitatea energetică și stabilizează rețelele electrice, asigurând o tranziție mai sigură și durabilă către un viitor verde. Obligarea operatorilor de transport și distribuție să acorde prioritate producătorilor eligibili mari sprijină direct utilizarea tehnologiilor ecologice, așa cum sunt deja definitive prin reglementările licitațiilor. Astfel, proiectul respectă scopul art. 11 alin. (3) lit. d), fără a fi necesară adăugarea de criterii noi, deoarece prioritizarea avizelor de racordare este, de fapt, o măsură procedurală de facilitare a accesului la rețea pentru capacitățile aprobate în cadrul licitației.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Obligația de serviciu public operatorilor de sistem, a fost supusă consultărilor publice pe platforma parlamentară, fiind parte integrantă a proiectului de Lege privind modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, înregistrat cu nr. 172 din 03.06.2024. Astfel mecanismul a fost supus dezbaterii publice [la data de 20 iunie 2024](#), în cadrul ședinței Comisiei mediu, climă și tranziție verde.

În contextul aprobării în lectură finală a modificărilor la Legea nr 10/2016, în partea ce ține de impunerea obligației de serviciu public, anunțul de inițiere a elaborării actului normativ a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Energiei la rubrica [Transparență decizională/ Consultări publice](#).

Ministerul Energiei a organizat ședințe de lucru cu operatorii de sistem ÎS „Moldelectrica”, „RED-Nord” SA, ÎCS „Premier Energy Distribution” SRL, precum și cu reprezentanții Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, în care a fost dezbătut conceptul proiectului de act normativ.

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Anunțul de inițiere a elaborării actului normativ a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Energiei la rubrica [Transparență decizională/ Consultări publice](#).

În conformitate cu pct. 221 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018 și conform deciziilor luate în ședința secretarilor generali din data de 15 octombrie 2024, Cancelaria de Stat prin scrisoarea nr. 18-69-11516, remite spre avizare proiectul de hotărâre privind impunerea obligației de serviciu public operatorului sistemului de transport și operatorilor sistemelor de distribuție a energiei electrice în legătură cu accesul la rețeaua electrică a producătorilor eligibili mari.

Concomitent, Ministerul Energiei, prin scrisoarea nr. 04-2655 din 17 octombrie 2024 remite spre avizare proiectul părților interesate, cum ar fi: Consiliul Concurenței, Asociația Patronală a Producătorilor de Energie din Surse Regenerabile „ECOENERGETICA”, Asociația Consumatorilor de Energie din Republica Moldova, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, Asociația Businessului European, Camera de Comerț Americană din Moldova, Asociația Investitorilor Străini în Moldova, ÎS „Moldelectrica” , SA „RED-Nord”, „Premier Energy Distribution” SRL SA „FEE-Nord”, SA „Energocom” , IDIS „Viitorul”, WatchdogMD, Green City Lab, Asociația Obștească „Asociația Producătorilor de Energie Electrică Eoliană și Fotovoltaică din Republica Moldova

Materialele pot fi vizualizate accesând linkul: <https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/document/attachments/902-men-2024.pdf> sau pe platforma de participare [Particip.gov.md](#)

Urmare a procesului de avizare, au parvenit propuneri de la Ministerele vizate supra, operatori de sistem, Asociația Patronală a Producătorilor de Energie din Surse Regenerabile „ECOENERGETICA asociații de business și agenți economici, precum: „Global VDN Energetic” SRL.

În urma avizării și consultării publice proiectul actului normativ nu a fost completat cu aspecte și concepte noi și textul proiectului actului normativ nu a fost modificat mai mult de 30%. Astfel, nu a fost necesitatea remiterii repetate spre avizare și consultare publică.

7. Concluziile expertizelor

În conformitate cu prevederile art. 34 alin. (1) și (3)-(6), art. 36 alin. (1)-(3), art. 37 alin. (1), (1¹) și (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul Hotărârii de Guvern a fost

prezentat către autoritățile publice responsabile pentru a fi supus procedurii de expertiză anticorupție și expertiză juridică.

La recepționarea scrisorii nr. 04/2-10957 din 11.12.2024, emisă de Ministerul Justiției, a fost luat act de propunerile exprimate pentru a se conforma rigorilor normative, operând modificările sugerate în textul proiectului actului normativ și în nota de fundamentare, examinate în cadrul procedurii de expertiză juridică.

Prin scrisoarea cu nr. 06/21844 din 12.12.2024 Centrul Național Anticorupție a emis raportul la proiectul actului normativ înaintat în procedura de expertiză anticorupție. În concluzia expusă la finalul textului raportului se specifică faptul, că proiectul nu conține factori și riscuri de corupție.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Nu este aplicabil.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ nu sunt necesare măsuri suplimentare.

Secretar de Stat

/semnat electronic/

Carolina NOVAC

SINTEZA

la proiectul de hotărâre

privind impunerea obligației de serviciu public operatorilor de sistem în legătură cu acordarea accesului la rețea pentru producătorii de energie din surse regenerabile care beneficiază de schema de sprijin „preț fix” (număr unic 902/MEn/2024)

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Ministerul Finanțelor Nr. 07/5- 09/543/1714		Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Nr. 21-5717 din 30.10.2024	Clauza de adoptare	Urmare a examinării proiectului de hotărâre a Guvernului privind impunerea obligației de serviciu public operatorului sistemului de transport și operatorilor sistemelor de distribuție a energiei electrice în legătură cu accesul la rețeaua electrică a producătorilor eligibili mari (număr unic 902/MEn/2024), în limitele competențelor funcționale, comunicăm lipsa obiecțiilor de ordin conceptual pe marginea acestuia. Totodată, recomandăm autorului proiectului, revizuirea referințelor legale din <u>clauza de adoptare</u> a proiectului, în particular, în partea ce ține de art.10 alin.(2) al Legii nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile. Or, articolul vizat reglementează faptul că, <i>în scopul atingerii obiectivelor politicii de stat în domeniul respectării neutralității climatice, Guvernul, poate impune operatorilor de sistem obligații de serviciu public în legătură cu acordarea accesului la rețea pentru producătorii de energie din surse regenerabile care beneficiază de schema de sprijin „preț fix”,</i> contrar obiectului de reglementare al prezentului proiect și subiecților vizati - operatorii sistemului de transport și	Se acceptă În conformitate cu prevederile art 34 alin. (1) lit a) din Legea nr. 10/2016, pentru promovarea producerii și utilizării energiei electrice din surse regenerabile se aplică schema de sprijin <i>preț fix</i>, stabilit în cadrul licitației, conform art. 35, pentru <i>producătorul eligibil mare</i> care deține sau urmează să dețină o centrală electrică/centrale electrice cu o putere electrică instalată/cumulată mai mare decât limita de capacitate stabilită conform art.10 lit.e). Totuși pentru a uniformiza cadrul normativ, se acceptă modificarea denumirii confrom Legii nr. 10/2016 <i>privind impunerea obligației de serviciu public operatorilor de</i>

		operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice în legătură cu accesul la rețeaua electrică a producătorilor eligibili mari.	<i>sistem în legătură cu acordarea accesului la rețea pentru producătorii de energie din surse regenerabile care beneficiază de schema de sprijin „preț fix”</i>
	Clauza de adoptare	Subsecvent, în cazul trimiterii la „art.11 alin.(2) lit.b) și d) din Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică”, menționăm că lit.d) se referă la întreprinderile electroenergetice care desfășoară activități <i>reglementate de furnizare a energiei electrice</i> . Respectiv, textul „lit.d)” se va substitui cu textul „lit.c)”, prevedere referitoare la întreprinderile electroenergetice din domeniul distribuției energiei electrice .	Se acceptă Clauza de adoptare a fost revizuită.
	Clauza de adoptare	Tot în această parte, a clauzei de adoptare, se va ține cont că, clauza de adoptare a actului normativ conține temeiul legal de adoptare a actului normativ respectiv, potrivit art.44 alin.(1) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative. Prin urmare, cuvintele „în conformitate cu prevederile” se va substitui cu cuvintele „ în temeiul ”.	Se acceptă Clauza de adoptare a fost revizuită.
	Clauza de adoptare	În același timp, formula de redare a unei legi se va efectua conform următorului exemplu : „Legea nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile”, urmată de sursa de publicare a actului normativ.	Se acceptă Clauza de adoptare a fost revizuită.
	la pct.1.3 din proiect	Prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr.169/2019 este aprobat Regulamentul privind furnizarea energiei electrice , dar nu Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice.	Se acceptă Nr 169/2019 a fost substituit cu nr 168/2019
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Nr. 17-3330 din 31.10.2024	La pct.1.1	Cu referire la proiectul <i>hotărârii privind impunerea obligației de serviciu public operatorului sistemului de transport și operatorilor sistemelor de distribuție a energiei electrice în legătură cu accesul la rețeaua electrică a producătorilor eligibili mari (număr unic 902/MEn/2024)</i> , în limita competențelor funcționale, comunicăm următoarele.	Se acceptă parțial <i>Informația respectivă nu face obiectul prezentului proiect, însă va fi detaliată în nota de fundamentare</i> Prevederile art. 4 din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de

		pentru a asigura conformitatea cu principiile previzibilității, transparenței decizionale și transparenței reglementării activității de întreprinzător, prevăzute de art. 4 din Legea nr.235/2006 privind principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, se impune stabilirea termenului de examinare de către operatorul de sistem a cererii depuse de către un producător eligibil mare pentru eliberarea avizului de racordare, precum și termenul conform căruia operatorul de sistem informează solicitantul despre capacitatea disponibilă suficientă în rețeaua electrică.	întreprinzător se referă, în special, la obiectul licențierii/ autorizației activității de întreprinzător, avizul de racordare fiind un document ce permite racordarea în sens tehnic la sistemul electroenergetic. Termenii generali de prezentare a informațiilor pentru eliberarea avizelor, precum și termenii impuși operatorilor de sistem sunt prevăzuți în Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat de ANRE prin Hotărârea nr 168/2019
	La pct.1.3	în scopul indicării corecte a numărului de ordine, ca element de identificare a Regulamentului privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, se va substitui sintagma „nr.169/2019” cu „nr.168/2019”.	Se acceptă Nr 169/2019 a fost substituit cu nr 168/2019
	La pct. 2	potrivit normei propuse, operatorii de sistem informează trimestrial organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei despre refuzurile motivate privind eliberarea avizelor de racordare, în conformitate cu prezenta Hotărâre. În acest sens, se consideră necesară includerea în proiect a temeiurilor de refuz privind eliberarea avizelor de racordare, precum și modul de contestare a deciziilor operatorilor de sistem.	Se acceptă parțial Informația respectivă a fost introdusă în nota de fundamentare ci nu în proiectul actului normativ din următoarele considerente: Conform pct. 45 din Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 168/2019 „În caz de refuz de eliberare a avizului de racordare, operatorul de sistem este obligat să

notifice în scris solicitantul despre acest fapt, cu indicarea motivelor și a argumentelor justificate din punct de vedere tehnic care au stat la baza refuzului și să prezinte informații pertinente despre capacitatea maximă de absorbție/injecție care poate fi acceptată în punctul de racordare respectiv, măsurile necesare pentru înlăturarea motivelor de refuz, inclusiv despre măsurile potențiale necesare pentru dezvoltarea rețelelor electrice de transport sau de distribuție și despre termenele concrete de realizare a dezvoltării acestora. Solicitantul căruia i-a fost refuzată eliberarea avizului de racordare este în drept să modifice puterea solicitată în cererea de eliberare a avizului de racordare în limitele capacității disponibile sau să solicite operatorului de sistem respectiv să fie inclus în lista de așteptare a avizelor de racordare, întocmită de operator în conformitate cu pct. 46 din prezentul Regulament.”

De asemenea, potrivit pct. 246 din Regulament „Neînțelegerile între părți ce țin de racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție se examinează pe cale extrajudiciară de către Agenție, la reclamația uneia dintre părți. În vederea soluționării neînțelegerilor dintre părți, Agenția emite decizii obligatorii, care pot fi

			contestate în instanța de contencios administrativ, în conformitate cu prevederile Codului administrativ al Republicii Moldova.”
		Totodată, potrivit art.11 alin.(4) din Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică, obligațiile de serviciu public urmează a fi îndeplinite în mod transparent, nediscriminatoriu și ușor de verificat și trebuie să garanteze accesul egal și pe bază de reciprocitate al întreprinderilor electroenergetice din țările membre ale Comunității Energetice la consumatorii finali din Republica Moldova. Orice forme de retribuire financiară sau de alt gen, precum și drepturile exclusive care pot fi acordate pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public se impun și se realizează în mod transparent și nediscriminatoriu. În acest context, deși proiectul prevede norme privind instituirea unui tratament preferențial pentru producătorii eligibili mari, prioritizarea acestora în defavoarea altor categorii de producători, poate genera o discrepanță față de ceilalți producători, limitând accesul acestora la rețelele de energie electrică. Această situație contravine principiilor de competiție echitabilă reglementate de legislația europeană și națională privind accesul la rețelele de energie electrică.	Se respinge Considerăm că prioritizarea producătorilor eligibili mari în accesul la rețea nu reprezintă un tratament preferențial, din următoarele motive: 1) Producătorii eligibili mari, beneficiari ai schemei de sprijin preț fix vor construi centrale electrice de capacități mari ceea ce va genera un volum stabil de energie, garantând astfel predictibilitatea și durabilitatea pe termen lung. Or, până în anul 2030, Republica Moldova și-a asumat atingerea obiectivului național de 30% din energie electrică să provină din surse regenerabile 2) Accesul real la capacitățile de rețea: Conform datelor actualizate, deși există avize pentru capacități de circa 1600 MW pentru producători regenerabili, doar 85,64 MW au fost racordați efectiv la rețea. Aceasta indică un blocaj creat de posesorii actuali de avize de racordare care nu au realizat investițiile promise. În acest context, prioritatea pentru producătorii eligibili mari este necesară pentru a evita blocarea

			rețelei și pentru a permite dezvoltarea efectivă a capacităților regenerabile. 3) Reducerea speculei cu avizele de racordare: Practicile de comercializare a avizelor la prețuri ridicate și blocarea capacităților de rețea afectează costurile proiectelor și perioada de recuperare a investițiilor, ceea ce în final duce la tarife mai mari pentru consumatori. Impunerea unei proceduri clare de prioritate și aplicarea regulilor de „primul venit, primul servit” contribuie la reducerea acestei specule și asigură că doar investitorii care intenționează să construiască efectiv centrale vor putea beneficia de avize. 4) Claritatea procedurilor și protecția producătorilor existenți: Proiectul de hotărâre de Guvern prevede clar că deținătorii actuali de avize de racordare nu vor fi privați de acestea înainte de expirarea termenului de valabilitate. Astfel, măsurile propuse nu sunt discriminatorii și respectă drepturile existente, oferind doar producătorilor eligibili mari acces prioritar în caz de expirare a avizelor neutilizate. 5) Responsabilitatea operatorului pentru soluționarea congestiilor: În cazul înregistrării congestiilor, operatorul de sistem are obligația
--	--	--	--

			de a lua măsuri pentru a soluționa aceste probleme tehnice, de exemplu, prin modernizarea stațiilor electrice, solicitând ANRE modificarea planului anual de achiziții. Această obligație este parte din serviciul public și asigură că rețeaua rămâne accesibilă pentru toți producătorii, nu doar pentru cei eligibili mari.
Agenția Proprietății Publice Nr.05-04-6679 din 24.10.2024		Urmare demersului Cancelariei de Stat nr. 18-69-11516 din 15 octombrie 2024, Agenția Proprietății Publice a examinat proiectul de hotărâre <i>privind impunerea obligației de serviciu public operatorului sistemului de transport și operatorilor sistemelor de distribuție a energiei electrice în legătură cu accesul la rețeaua electrică a producătorilor eligibili mari (număr unic 902/MEn/2024)</i> și, în limita competențelor funcționale, comunică lipsa obiecțiilor. Concomitent, reieșind din faptul că proiectul a fost expediat spre avizare și societăților pe acțiuni din domeniul energetic în care statul deține cotă-parte din capitalul social, solicităm să se țină cont de poziția acestora la definitivarea proiectului.	Se acceptă
	Clauza de adoptare a proiectului	Subsidiar, în clauza de adoptare a proiectului, se propune substituirea textului " <i>Legea nr. 10 din 26.02.2016</i> " cu textul " <i>Legea nr. 10/2016</i> " și textului " <i>Legea nr. 107 din 27.05.2015</i> " cu textul " <i>Legea nr. 107/2016</i> ". Or, referințele la actele normative se expun ținând cont de prevederile art. 42 alin. (5) și art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, astfel încât la indicarea datei de adoptare a actului normativ se indică numărul de ordine, ca element de identificare, la care se adaugă anul în care a fost adoptat, aprobat sau emis acesta, fiind despărțite de o bară „/”.	Se acceptă Clauza de adoptare a fost revizuită
	Clauza de adoptare a proiectului	De asemenea, în clauza de adoptare, referințele la actele normative care constituie temei de emitere a actului normative, vor fi menționate conform sursei de publicare a	Se acceptă Clauza de adoptare a fost revizuită

		acestora.	
	La pct. 1 sbp. 1.1	Totodată, potrivit art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017, în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în alt act normativ, pentru evitarea reproducerii normelor complementare, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, indicându-se denumirea, numărul și anul adoptării, aprobării sau emiterii actului citat. În acest sens, se propune completarea cu numărul și anul aprobării Regulamentului la care se face trimitere.	Se acceptă
Camera de Comerț Americană din Moldova Nr. 97 din 31.10.2024	pct. 1 din proiect	Având în vedere recente modificări aduse Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, înțelegem intenția Guvernului de a asigura atingerea obiectivelor de neutralitate climatică prin atribuirea statutului de producător eligibil mare anumitor investitori. Totuși, în forma sa actuală, proiectul de hotărâre riscă să încalce principiile fundamentale de nediscriminare și transparență, afectând, astfel, funcționarea corectă și competitivă a pieței. Astfel, vă rugăm să luați în considerare următoarele. 1. de către Guvern urmează să fie impusă, pentru un termen de 6 ani, obligația de serviciu public operatorului sistemului de transport și operatorilor sistemelor de distribuție a energiei electrice, în legătură cu acordarea accesului la rețelele electrice producătorilor de energie electrică cărora li s-a oferit statutul de producător eligibili mare în rezultatul licitațiilor organizate pentru oferirea statutului de producător eligibil mare. Prerogativa de impunere a obligației de serviciu public este prevăzută și în Legea privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile nr. 10/2016. La baza acesteia este indicată atingerea obiectivelor politicii de stat în domeniul asigurării neutralității climatice. De altfel, acest obiectiv poate fi desprins și din prevederile art. 11 alin. (3) lit. d) din Legea privind energia electrică nr. 107/2016 - <i>protecția mediului și creșterea eficienței energetice, precum și promovarea utilizării</i>	Se respinge Plasarea producătorilor eligibili mari de energie din surse regenerabile înaintea altor categorii de producători care așteaptă eliberarea avizelor de racordare urmărește în sine scopul de a oferi cadrului de măsuri de promovare a utilizării surselor de energie regenerabilă șanse de implicare a producătorilor mari, având ca urmare atingerea obiectivelor de 30% energie electrică din 27% total energie regenerabilă către 2030, stabilite în documentele de politici ale sectorului energetic. În situația unor blocaje create de avizele neacoperite cu construcția centralelor de generare a energiei, plasarea în fața rândului a producătorilor mari ar declanșa o competiție pentru în rândurile celorla onest interesați de producerea energiei regenerabile, eliminându-i pe cei care doar dețin avizele de racordare fără a avea nicio intenție.

		<i>tehnologiilor inteligente și ecologice.</i> Astfel, prin impunerea unei priorități în accesul la rețea producătorilor eligibili mari, se contravine prevederilor art. 11, alin. (4) din Legea nr. 107/2016, care solicită ca obligațiile de serviciu public să fie îndeplinite nediscriminatoriu și transparent. Considerăm că proiectul hotărârii supuse consultării creează condiții discriminatorii prin plasarea producătorilor eligibili mari în fața altor investitori, care au realizat deja investiții semnificative în infrastructura de acces la rețea.	
		2. Acordarea prioritară a accesului la rețea producătorilor eligibili mari contravine și prevederilor art. 3 alin. 2 lit. c) din Legea nr. 107/2016, conform cărora organizarea și asigurarea funcționării pieței energiei electrice trebuie să aibă loc în condiții de transparență, de competitivitate și de nediscriminare. Orice formă de prioritate compromite principiul competitivității într-o economie de piață. Problema este amplificată de faptul că neacordarea unui aviz de racordare unui producător eligibil este creată artificial, prin acceptarea unor investitori care beneficiază de scheme de sprijin fără a avea un proiect definit. Este inacceptabil ca un investor, fără a avea proiecte concrete, să primească automat o schemă de sprijin garantată pentru 15 ani și un aviz de racordare prioritar, în timp ce ceilalți participanți la piață așteaptă ani la rând în liste de așteptare și respectă prevederile legale pentru conectare la rețeaua electrică. Totodată, acestora li se atribuie automat autorizația de construire a centralelor electrice, în timp ce ceilalți actori economici sunt supuși unor proceduri mult mai îndelungate.	Se respinge Impunerea obligației de serviciu public ar putea fi privită ca o intervenție în condițiile de transparență, competitivitate și nediscriminare în cazul în care piața de energie din surse regenerabile ar cunoaște o bună funcționare, fără distorsionare a elementului de concurență dintre potențialii producători, dar, odată ce este precedentul de blocaj prin avizele neavând după sine nimic realizat, decizia despre impunerea serviciului public este mai degrabă o măsură de ameliorare a situației.
		3. În conformitate cu art. 24 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 107/2016, producătorul are dreptul să aibă acces la rețelele electrice, în mod nediscriminatoriu. Considerăm că fiecare producător, inclusiv cei eligibili mari, trebuie să beneficieze de un tratament egal și	Se respinge Obiecția invocată ar reflecta totalmente situația în care sectorul utilizării surselor de energie regenerabilă ar cunoaște o creștere

		nediscriminatoriu, indiferent dacă beneficiază de sprijin din partea statului. Plasarea cererii de acces la rețeaua electrică producătorului eligibil mare care a fost admis cu foia de parcurs în fruntea listei de așteptare, ignorând investitorii care deja au investit mijloace considerabile pentru asigurarea terenurilor și elaborarea studiului de soluție, este discriminatorie, deci contravine prevederilor Legii nr. 107/2016, fapt care îi conferă ilegalitate în mod indubitabil.	stabilă prin valorificarea puterii acestor avize de racordare. Dar în cazul în care au fost create mari distorsiuni între partea de putere totală expusă în avize și partea puterii instalate a centralelor, există mari incertitudini privind evoluțiile de mai departe, nu este clar câți producători sunt pe cale de a construi aceste centrale și în ce termen.
		4. Riscul neimplementării proiectelor din cauza lipsei avizelor de racordare persistă chiar și în situația acordării priorității pentru producătorii eligibili mari, fapt care poate rezulta în neconstruirea centralei electrice.	Se acceptă parțial Riscul dezvoltării și construcției unei centrale electrice în termenul prevăzut de legislație este pe seama producătorului eligibil mare. Neconstruirea în termen a centralei electrice este temei de retrage a statutului de producător eligibil mare. Totodată conform regulilor expuse în documentele procedurii licitației lansate, riscul neimplementării proiectelor din partea producătorilor eligibili mari este unul redus, deoarece, fără intenții serioase de a construi și pune în funcțiune asemenea centrale este lipsită de sens participarea, fiind o procedură cu rigori mai stricte, care necesită mai multă pregătire, inclusiv, obligațiuni financiare.
		5. Producătorul eligibil mare, desemnat în urma licitației, nu poate propune un preț fezabil fără a avea cunoștință de soluția de racordare. Stabilirea unui preț competitiv necesită calcularea CAPEX-ului, inclusiv a costurilor de racordare la rețeaua electrică. În cazul în care soluțiile de racordare oferite de operatorul de sistem sunt mai puțin avantajoase decât cele estimate de investitor, riscul de eșec al întregului	Se respinge Acest argument nu se referă la obiectul proiectului supus consultărilor publice. Estimarea costurilor în cazul analizei unui proiect de asemenea gen conține întotdeauna un studiu legat

		proiect rămâne considerabil.	de costuri, inclusiv și de racordare. Cu cât mai profesionist va fi efectuat nivelul acestui studiu, cu atât mai, unde mult contează precizia datelor de intrare, cu atât mai reușit va fi acesta din punct de vedere economic.
		6. Conform pct. 1.7 din proiectul hotărârii, la solicitarea operatorului de sistem, cheltuielile operatorilor de sistem pentru instalarea echipamentelor în stații, în vederea măririi capacității rețelelor electrice, vor fi incluse de către ANRE în planul anual de investiții, ceea ce înseamnă că acestea vor fi transferate către consumatorul final. În acest sens, menționăm că, potrivit art. 28 alin. (6¹) din Legea nr. 10/2016, dacă costurile aferente dezvoltării rețelei de transport sunt necesare exclusiv pentru un singur producător, acesta trebuie să suporte integral costurile de dezvoltare. Mai mult, abordarea propusă în proiect constituie de fapt o măsură suplimentară de sprijin din partea statului pentru producătorii eligibili mari. Reiterăm că, în conformitate cu legislația actuală, statutul de producător eligibil mare poate fi acordat și pe baza unei foi de parcurs, ceea ce obligă statul, pe lângă susținerea prețului fix, să acopere și cheltuielile investiționale pe care investitorul ar trebui să le includă în oferta de preț.	Se respinge Proiectul stabilește obligația operatorilor de a plasa cererile producătorilor eligibili mari în fruntea listei de așteptare în baza principiului „primul venit, primul servit”. Aceasta contribuie la transparentizarea și echilibrarea accesului la rețea, reducând riscul ca operatorii de sistem să abuzeze de această prioritate și asigurând că beneficiile investițiilor în rețea sunt accesibile mai multor producători, nu doar celor mari Totodată, proiectul nu reprezintă un sprijin suplimentar din partea statului, întrucât se limitează la reglementarea procesului de prioritizare în rețea pentru cei care au câștigat deja licitațiile. Această prioritate în lista de așteptare este o măsură procedurală, gestionată de operatorul de sistem de transport (OST), și nu influențează schema de sprijin „preț fix” acordată prin alte instrumente legislative.
		7. Pentru a debloca situația actuală a avizelor de racordare, este stringentă modificarea regulamentului de racordare, eliminarea listei de așteptare și obligarea operatorilor de rețea să emită avize de racordare pentru toți solicitanții. Aceste avize ar trebui să fie emise cu calculul costului	Se ia act În prezent, Ministerul Energiei lucrează la modificarea Legii nr. 107/2016. Modificarea Regulamentului de

		necesar pentru întărirea rețelelor electrice, specific fiecărei noi capacități solicitate. Calculul lucrărilor de întărire trebuie realizat pe baza unor coeficienți elaborați și aprobați de ANRE, asigurând astfel aplicarea uniformă a acestor reguli tuturor solicitanților și titularilor de avize de racordare. Este esențial să avem un dialog deschis și constructiv pentru a îmbunătăți cadrul de reglementare, a debloca emiterea avizelor și a preveni crearea unei piețe speculative a avizelor de racordare. În acest context, pentru a asigura transparența, competitivitatea și accesul egal și nediscriminatoriu pentru toți investitorii din domeniul energetic, precum și pentru a garanta un mediu investițional favorabil, propunem luarea în considerare a argumentelor prezentate și modificarea actelor normative care ar avea un impact pozitiv asupra dezvoltării întregii piețe, evitând astfel oferirea de priorități unor oportunități. În concluzie, AmCham Moldova recomandă o revizuire a proiectului și solicităm, pe această cale, o abordare transparentă a procesului de racordare, inclusiv desecretizarea informațiilor referitoare la titularii avizelor de racordare.	racordare ține de competența exclusivă a ANRE. În altă ordine de idei considerăm oportună desecretizarea informațiilor referitoare la titularii avizelor de racordare.
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică Nr. 18-69-11516 din 15.10.2024	La pct. 1.1. și 1.3.	Prin prezenta, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (<i>în continuare — ANRE/Agenția</i>) informează că a examinat proiectul de hotărâre privind impunerea obligației de serviciu public operatorului sistemului de transport și operatorilor sistemelor de distribuție a energiei electrice în legătură cu accesul la rețeaua electrică a producătorilor eligibili mari (număr unic 902/MEn/2024) expediat spre avizare, și comunică următoarele propuneri: urmează a se uniformiza denumirea Regulamentului la care se face referință, concomitent este necesar de a corecta numărul Hotărârii Consiliului de administrație al ANRE prin care a fost aprobat Regulamentul și anume 168/2019.	Se acceptă
	La punctul 1, sbp. 1.2	Se propune de expus în redacția următoare: „1.2. În cazul lipsei de capacitate a rețelei electrice în zona în care s-a	Se acceptă

		solicitat eliberarea avizului de racordare, operatorul de sistem informează producătorul eligibil despre acest fapt, precum și despre planul de dezvoltare al rețelei electrice în zona respectivă în cazul în care aceasta reprezintă o prioritate pentru operatorul de sistem și de această dezvoltare urmează să beneficieze mai mulți utilizatori de sistem. Concomitent, operatorul de sistem informează solicitantul despre zonele rețelei electrice unde poate fi acomodată puterea solicitată."	
	La punctul 1, sbp. 1.3	se propune de a exclude cuvântul „frunte”, fund interpretabil, în special cazul în care mai mulți producători eligibili vor solicita includerea ca fund primii pe listă, norma respectivă urmează a fi aplicată în coroborare cu pct. 1.4. care prevede aplicarea principiului „primul venit primul servit” și pct. 1.5. care prevede prioritatea producătorilor cu statut eligibil. La fel se propune excluderea sintagmei „privind continuarea procesului” și de a substitui cuvântul „rândul” cu cuvântul „lista”	Se acceptă partial <i>Sbp 1.3 a fost modificat</i>
	La punctul 1, sbp. 1.5	se propune următoarea redacție: „1.5. Dacă cererea de eliberare a avizului de racordare a producătorului eligibil mare pentru racordarea centralei electrice pentru care a obținut statut de producător eligibil se află în lista de așteptare, aceasta va avea prioritate față de cererile pentru eliberarea avizului de racordare a centralelor electrice pentru care nu s-a obținut statut de producător eligibil.”	Se acceptă
	La punctul 1, sbp. 1.6	Se propune de a exclude sbp 1.6 a punctului 1 considerând că operatorii de sistem apriori sunt obligați să colaboreze cu solicitanții avizelor de racordare, iar obligația de informare cu privire la zonele rețelei electrice unde poate fi acomodată puterea solicitată este specificată în sbp. 1.2 a punctului 1	Se respinge Pentru a oferi mai multă claritate și previziune producătorilor eligibili mari, considerăm oportun menținerea acestui punct.
	La punctul 1, sbp. 1.7	se propune următoarea redacție: „1.7. Dacă pentru majorarea capacității rețelei electrice rezultate ca urmare a solicitărilor de racordare înregistrate, sunt necesare modificări în echipamentul aferent stațiilor electrice, operatorul de sistem respectiv urmează să includă proiectele de investiții necesare în solicitările de modificare	Se acceptă

		a planului de dezvoltare și respectiv anual de investiții."	
Asociația Obștească „Asociația Producătorilor de Energie Electrică Eoliană Și Fotovoltaică din Republica Moldova”Nr. 04-2655 din 17.10.2024	La clauza de adoptare	Asociația Obștească „Asociația Producătorilor De Energie Electrică Eoliană Și Fotovoltaică Din Republica Moldova” în contextul procedurii de avizare a proiectului de hotărâre a Guvernului, privind impunerea obligației de serviciu public operatorului sistemului de transport și operatorilor sistemelor de distribuție a energiei electrice în legătură cu accesul la rețeaua electrică a producătorilor eligibili mari (număr unic 902/MEn/2024), cu termenul limită pentru prezentarea obiecțiilor/propunerilor 31.10.2024, intervine cu următoarele obiecții și propuneri. Conform art. 44 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Clauza de adoptare a actului normativ constă într-o propoziție care cuprinde denumirea autorității publice emitente și decizia de adoptare, aprobare sau emitere a actului normativ, iar pentru proiectele de legi cuprinde și categoria acestora. Clauza de adoptare a actului normativ poate conține, după caz, și temeiul legal de adoptare a actului normativ respectiv. În redacția proiectului de HG se face referire la art. 11 alin. (2) lit. b) și d) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică. Potrivit conținutului proiectului HG, se impune pentru un termen de 6 ani obligația de serviciu public operatorului sistemului de transport și operatorilor sistemelor de distribuție a energiei electrice. Conform art. 11 alin. (2) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, În conformitate cu prevederile prezentei legi, obligațiile de serviciu public pot fi impuse în special întreprinderilor electroenergetice care desfășoară următoarele activități reglementate: a) producerea energiei electrice; b) transportul energiei electrice; c) distribuția energiei electrice; d) furnizarea energiei electrice.	Se acceptă Clauza de adoptare a fost modificată

	respectiv, lit. d) al alin. (2) din art. 11 al Legii nr. 107/2016, urmează a fi substituit cu lit. c), deoarece lit. d) se referă la furnizarea de energie electrică, iar lit. c) se referă la distribuirea de energie electrică în privind cărora se intenționează instituirea serviciului public.	
La clauza de adoptare	II. Referitor la indicarea în clauza de adoptare a prevederilor art. 11 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică. Conform art. 11 alin. (1) din Legea nr. 107/2016, în interesul economic general, în legătură cu securitatea, inclusiv securitatea aprovizionării cu energie electrică, continuitatea, calitatea și prețurile furnizării, precum și în legătură cu protecția mediului, întreprinderile electroenergetice pot fi impuse să îndeplinească obligațiile de serviciu public. Obligațiile de serviciu public sunt impuse de Guvern sau de Agenție, conform competențelor stabilite prin prezenta lege, în mod nediscriminatoriu, în calitate de măsură limitată în timp și pot fi revizuite cu regularitate, din oficiu, în scopul determinării necesității menținerii obligațiilor respective. Potrivit art. 11 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 107/2016, întreprinderilor electroenergetice care desfășoară activitățile menționate la alin. (2) li se pot impune obligațiile de serviciu public care țin de protecția mediului și creșterea eficienței energetice, precum și promovarea utilizării tehnologiilor inteligente și ecologice. Respectiv, proiectul de HG, impune serviciul public operatorului sistemului de transport și operatorilor sistemelor de distribuție a energiei electrice, întru acordarea prioritară a avizelor de racordare producătorilor eligibili mari care vor întruni condițiile ce țin de eficiența energetică, precum și promovarea utilizării tehnologiilor inteligente și ecologice.	Se respinge Obligarea operatorilor de transport și distribuție să acorde prioritate producătorilor eligibili mari sprijină direct utilizarea tehnologiilor ecologice, așa cum sunt deja definitive prin reglementările licitațiilor. Astfel, proiectul respectă scopul art. 11 alin. (3) lit. d), fără a fi necesară adăugarea de criterii noi, deoarece prioritizarea avizelor de racordare este, de fapt, o măsură procedurală de facilitare a accesului la rețea pentru capacitățile aprobate în cadrul licitației.

În acest sens, dat fiind faptul, că în clauza de adoptare se face referire la prevederile art. 11 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, considerăm oportun completarea proiectului de HG, cu criteriile/condițiile ce vor determina eficiența energetică, precum și promovarea utilizării tehnologiilor inteligente și ecologice.

III. Proiectul de HG nu a fost supus analizei impactului de reglementare de către Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, din următoarele considerente.

Potrivit art. 25 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, (...) . Dacă proiectul prevede reglementări cu impact asupra activității de întreprinzător, în calitate de studiu de cercetare se realizează doar analiza impactului de reglementare, efectuată în modul stabilit de legislație.

În conformitate cu art. 34 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectele actelor normative ce reglementează activitatea de întreprinzător se remit spre expertiză grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, împreună cu analiza impactului de reglementare.

Conform art. 13 alin. (1) și (2) din Legea nr. 235 din 20.07.2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, analiza impactului de reglementare reprezintă argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului, precum și corespunderea actului scopurilor politicii de reglementare și principiilor prezentei legi. **Actul de analiză a impactului de reglementare este parte integrantă a notei de fundamentare a proiectului de act normativ.**

. În acest sens, deși prezentul proiect de HG are un impact direct asupra activității companiilor din domeniul energiei

Se respinge

Proiectul HG a fost supus analizei impactului de reglementare de către Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător. Grupul de lucru a examinat proiectul de act normativ și nota de fundamentare în ședința din 22.10.2024, fiind susținut cu obiecții și recomandări.

	electric, care au depus sau urmează să depună cererile pentru obținerea avizelor de racordare în scopul implementării proiectelor, autorul proiectului a omis efectuarea expertizei de către <u>Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.</u>	
	<u>Proiectul HG contravine Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică.</u> 14. Conform art. 14 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, Hotărârea Guvernului este un act care se adoptă de către Guvern pentru organizarea executării legilor. 15. Potrivit art. 16 alin. (2) din Legea nr. 100/2017, actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome sunt emise sau aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului. Actele normative respective se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contraveni prevederilor actelor respective. În clauza de adoptare a actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome se indică expres actul normativ superior în temeiul căruia acestea sunt emise sau aprobate. Conform art. 2 din Legea nr. 107/2016, <i>obligație de serviciu public</i> reprezintă obligație impusă întreprinderii electroenergetice în interesul economic general, care se poate referi la securitate, inclusiv la securitatea aprovizionării cu energie electrică, la continuitate, la calitate și la preturile furnizărilor, precum și la protecția mediului, și care nu este discriminatorie și nu denaturează concurența în afară de ceea ce este strict necesar pentru a realiza obligația	Se respinge Proiectul de Hotărâre de Guvern este, de fapt, conform cu Legea nr. 100/2017 și Legea nr. 107/2016, întrucât nu creează noi obligații în afara cadrului legal existent, ci clarifică și organizează executarea prevederilor legale privind racordarea producătorilor eligibili mari. Proiectul de hotărâre se bazează pe art. 11 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 107/2016, care permite impunerea unor obligații de serviciu public în vederea protecției mediului și creșterii eficienței energetice, inclusiv pentru promovarea tehnologiilor ecologice și inteligente. Prin acordarea priorității la racordare producătorilor eligibili mari, care utilizează surse regenerabile, proiectul susține aceste obiective, încadrându-se în limitele impuse de lege. Proiectul de hotărâre are scopul de a asigura implementarea eficientă a legislației existente, în conformitate cu art. 14 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, care permite Guvernului să adopte acte normative pentru

de serviciu public în cauză.

Conform art. 11 alin. (3) din Legea nr. 107/2016, Întreprinderilor electroenergetice care desfășoară activitățile menționate la alin.(2) li se pot impune obligațiile de serviciu public care țin de:

- a) securitatea aprovizionării cu energie electrică;
- b) parametrii de calitate și indicatorii de calitate stabiliți în conformitate cu prezenta lege;
- c) aplicarea prețurilor și a tarifelor reglementate în conformitate cu prezenta lege;
- d) protecția mediului și creșterea eficienței energetice, precum și promovarea utilizării tehnologiilor inteligente și ecologice;
- e) protecția sănătății, a vieții și a proprietății;
- f) măsurile de protecție a consumatorilor finali.

Astfel, legiuitorul a stabilit expres situațiile/condițiile în care poate fi instituit serviciul public, iar în cazul proiectului de HG, autorul a făcut referire la lit. d) al art. 11 alin. (3) din Legea nr. 107/2016, care prevede protecția mediului și creșterea eficienței energetice, precum și promovarea utilizării tehnologiilor inteligente și ecologice.

În acest sens urmează de menționat că, potrivit art. 2 din Legea nr. 107/2016, racordare reprezintă realizare de către operatorul sistemului de transport sau de către operatorul sistemului de distribuție a instalației de racordare a unui solicitant potențial consumator final și/sau punere sub tensiune a instalației de utilizare sau a centralei electrice în condițiile în care a fost emis actul de corespundere a instalației electrice sau a centralei electrice.

Iar, articolul 47 din Legea nr. 107/2016 stabilește subiecții, modul și termenul de eliberare a avizului de racordare la rețelele electrice.

Respectiv, procedura de eliberare a avizului de racordare reprezintă un procedeu tehnic care este necesar conectării

organizarea executării legilor. Prioritizarea racordării pentru producătorii eligibili mari este o măsură administrativă care nu încalcă prevederile art. 47 din Legea nr. 107/2016.

Obligația de serviciu public impusă prin hotărâre se încadrează în definiția prevăzută de art. 2 din Legea nr. 107/2016, fiind o măsură luată în interesul economic general pentru a susține securitatea aprovizionării cu energie regenerabilă, continuitatea și protecția mediului. Prioritizarea producătorilor eligibili mari, în lista de așteptare pentru eliberarea avizelor de racordare, contribuie la creșterea capacităților de energie regenerabilă, în concordanță cu cerințele de protecție a mediului și eficiență energetică, ceea ce corespunde scopurilor stabilite de lege.

Astfel, proiectul de hotărâre nu contravine Legii nr. 100/2017, Legii nr. 10/2016 sau Legii nr. 107/2016, ci îndeplinește rolul de a implementa și organiza dispozițiile legale existente în mod coerent și în acord cu obiectivele naționale de decarbonizare.

		<i>instalațiilor/centralelor electrice la sistemul de transport/distribuție și nu se încadrează în nici un criteriu stipulat la art. 11 alin. (3) din Lege nr. nr. 107/2016, inclusiv cel de la lit. d), ceea ce denotă faptul, că, proiectul de HG contravine prevederilor Legii nr. 100/2017, precum că, HG se limitează strict la cadrul stabilit de Lege pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contraveni prevederilor actelor respective.</i> <i>În acest, o astfel de procedură de eliberare a avizelor de racordare, precum este prevăzută în proiectul de HG, urmează să se regăsească în art. 47 din Lege nr.107/2016.</i>	
S.A. Energocom Nr. 04-2655 din 17.10.2024		S.A. „ENERGOCOM” a examinat proiectul de hotărâre privind impunerea obligației de serviciu public operatorului sistemului de transport și operatorilor sistemelor de distribuție a energiei electrice în legătură cu accesul la rețeaua electrică a producătorilor eligibili mari (număr unic 902/MEn/2024), autor – Ministerul Energiei, și, în limita competențelor funcționate, comunică lipsa de obiecții și propuneri conceptuale asupra acestuia. Totodată, ținând cont de faptul că obligația de serviciu public urmează a se impune operatorilor sistemului de transport și operatorilor sistemelor de distribuție a energiei electrice, în clauza de adoptare a hotărârii urmează a se substitui textul ”art. 11 alin. (2) lit. b) și d)” cu textul ”art. 11 alin. (2) lit. b) și c)”.	Se acceptă Clauza de adoptare a fost modificată
„Global VDN Energetic” SRL 31.10.2024		În contextul consultărilor publice a actului normativ supra, solicităm respectuos ca la etapa avizării proiectului actului normativ conform art.39 a Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, să fie examinate următoarele propuneri de completare a actului normativ. După cum rezultă din textul proiectului actului normativ, obiectivul principal este acordarea priorității producătorilor eligibili mari (în continuare ”PEM”) în vederea racordării la rețeaua electrică de transport/distribuție, iar această prioritizare să fie efectuată	Se ia act Garanțiile financiare pentru avizele de racordare vor fi introduse în noua lege a energiei electrice, modificări la care lucrează în prezent Ministerul Energiei. În partea ce ține de cazul prevăzut, menționăm că obligația de serviciu public se instituie doar pentru

prin: i) plasarea PEM în fruntea listei de așteptare în situația în care aceștia nu dispun de capacitați în rețea pentru construcția și punerea în funcțiune a centralelor electrice; ii) stabilirea caracterului prioritar al cererilor PEM din lista de așteptare față de cererile producătorilor care nu dețin de statutul de producător eligibil.

Totodată, reieșind din nota informativă la proiectul actului normativ, una din condițiile principale pentru elaborarea lui este **situația actuală de blocaj** a capacităților în rețele electrice, în condițiile în care din totalul capacităților alocate prin avizele de racordare, **doar 5,4% sunt utilizate în realitate** pentru construcția centralelor electrice.

Deși situație actuală este într-adevăr una de blocaj și impune o intervenție în acest sens, este de menționat că realizarea obiectivului menționat în nota informativă la proiectul actului normativ, urmează a fi asigurat **în primul rând** prin stabilirea cu efect ultraactiv a unor **obligatii de garanții financiare** pentru beneficiarii care au primit avizele de racordare și majoritatea din care au blocat de fapt rețele de transport/distribuție în lipsa unei intenții reale de construcție a centralelor electrice. Astfel, în urma implementării acestei măsuri, beneficiarii ai avizelor de racordare vor rămâne în final doar cei care au intenția reală de a construi centralele electrice, eliberându-se în aceste condiții capacitățile blocate de solicitanții care nu au avut intenții reale în acest scop.

În cazul în care Ministerul Energiei consideră necesar de a implementa astfel de măsuri și în privința listelor de așteptare conform proiectului actului normativ, solicităm în acest caz stabilirea unei excepții de la aplicarea acestor prevederi pentru următoarea situație.

Astfel, în perioada anului 2021 SRL „Global VDN Energetic” avea un aviz valabil de racordare și operatorul de sistem **din eroare a închis** capacitatea alocată prin acest

beneficiarii schemei de sprijin preț fix, fapt prevăzut expres în Legea nr. 10/2016. Insituirea obligației de serviciu public presupune în sine o excepție de la regula generală, iar alte excepții ar putea genera anumite riscuri, inclusiv de corupție.

aviz de racordare ce urma să expire pe data de 21.08.2023. În plus, deși SRL „Global VDN Energetic” a solicitat anterior operatorului de sistem emiterea unui aviz de racordare pentru o capacitate suplimentară, iar una din capacitățile alocate altui agent economic urma să devină disponibilă și să fie alocată către SRL „Global VDN Energetic” conform listei de așteptare, operatorul de sistem a **încetat din eroare** și acest aviz de racordare, iar drept urmare capacitatea ce urma să devină disponibilă nu a mai fost alocată către SRL „Global VDN Energetic” potrivit rândului de așteptare. Între timp, SRL „Global VDN Energetic” care avea aviz de racordare valabil și care urma să primească o altă capacitate suplimentară conform situației primului aflat în rândul de așteptare, **achiziționase deja** centrala electrică eoliană, a importat-o în țară și a achitat în bugetul de stat inclusiv taxele de import de circa 4 000 000 MDL, iar ulterior inclusiv a construit **parțial** centrala electrică investind în total suma de circa 40 000 000 MDL.

Deși potrivit situației **actuale** a rândului conform listei de așteptare SRL „Global VDN Energetic” este primul căruia urmează să îi fie repartizate capacitățile ce vor deveni disponibile pe porțiuni de rețea (care depinde inclusiv de capacitățile disponibile pe alte rețele de transport prin care se tranzitează energia electrică), totuși, formula actuală în care se propune adoptarea actul normative **va plasa** SRL „Global VDN Energetic” într-o mare incertitudine și de fapt într-o **imposibilitate** de a continua investiția în construcția centralei electrice **deja achiziționată, importată și construită parțial**.

Drept urmare, rezultă că SRL „Global VDN Energetic” nu doar că a fost privată de anumite capacități a rețelei electrice din cauza erorii operatorului de sistem, dar în formula actuală a actului normativ **va fi privată și de posibilitatea** obținerii **capacităților conform listei de**

așteptare unde este plasată prima în liste de așteptare, iar drept consecință, nu va mai fi posibil de continuat investițiile care deja s-au ridicat la suma de circa 40 000 000 MDL.

Din rațiunile mai sus expuse, rugăm stabilirea în proiectul actului normativ a **unei excepții** de la aplicarea unor prevederi a actului normativ pentru acest caz izolat. Astfel, propunem formularea acestei excepții cu următorul text: *"Pct.1.3.-1.5 din prezenta Hotărâre nu se aplică în raport cu cererea solicitantului de racordare a centralelor electrice, pentru care nu s-a obținut statut de producător eligibil, dar care la situația din 31.12.20231 avea deja achiziționată și importată centrala electrică pe teritoriul vamal al Republicii Moldova. În vederea respectării acestei excepții, solicitantul înregistrat în lista de așteptare care nu a obținut statutul de producător eligibil, va prezenta operatorului de sistem care a înregistrat cererea în lista de așteptare, copia autenticată a actelor de achiziție și import în Republica Moldova a centralei electrice, iar operatorul de sistem va ține cont de acest fapt la ținerea listei de așteptare și la eliberarea avizelor de racordare conform listei de așteptare"*.

Această prevedere va asigura **securitatea raporturilor juridice și o previzibilitate** pentru SRL „Global VDN Energetic” care a fost plasată în această situație incertă datorită celor mai sus expuse, permițând astfel continuarea investițiilor **deja efectuate** care se cifrează la suma de circa 40 000 000 MDL.

În plus, este de menționat că stabilirea acestei excepții nu va periclita obiectivul stabilit prin adoptarea actului normativ, în condițiile în care capacitatea pentru care SRL „Global VDN Energetic” se află în lista de așteptare este de doar **3 MW**. Suplimentar, este de menționat că SRL „Global VDN Energetic” nu poate

		participa la licitația pentru producătorii eligibili mari pentru a fi tratată prioritar în lista de așteptare, datorită faptului că centrala electrică are capacitatea de doar 3 MW și este constituită din echipament utilizat. Respectiv, având în vedere argumentele mai sus expuse, solicit respectuos a lua în considerare propunerile obiective date la adoptarea versiunii finale a actului normativ.	
Ministerul Mediului 18-69-11516 din 15.10.2024		Lipsa propunerilor și obiecțiilor.	Se acceptă
Î.S. „Moldelectrica” ME 4131-01 din 17.10.2024		La scrisoarea Dvs. cu numărul 04-2655 din 17.10.2024, privind examinarea și avizarea proiectului de hotărâre privind impunerea obligației de serviciu public operatorului sistemului de transport și operatorilor sistemelor de distribuție a energiei electrice în legătură cu accesul la rețeaua electrică a producătorilor eligibili mari (număr unic 902/MEn/2024), Î.S. Moldelectrica vă comunică următoarele: În scopul implementării practice a prevederilor proiectului hotărârii și anume în condițiile aplicării prevederilor pct. 1.4 din prezenta hotărâre, considerăm oportun excluderea formulării <i>"la aceeași linie sau stație electrică"</i>, în condițiile în care limitările invocate potențialilor producători eligibili mari pot fi la nivel de regiuni sau sistem care cuprind în sine mai multe LEA 110 – 400 kV sau stații electrice, care funcționează în regim buclat, iar racordarea la orice element de rețea este interdependentă de capacitatea ce poate fi acomodată în regiunea respectivă, la alte elemente de rețea. Ca opțiune alternativă, de adăugat mențiunea referitor la aceeași linie, stație electrică, regiune sau integral la nivel de sistem.	Se acceptă
S.A. „RED Nord” SDRu/1978 din 31.10.2024		Lipsa propunerilor și a obiecțiilor	Se acceptă
S.A. „Furnizarea		Lipsa propunerilor și a obiecțiilor	Se acceptă

Energiei Electrice Nord” Nr. 10-977 din 22.10.2024			
Cancelaria de Stat, Grupul de Lucru al Comisiei de Stat Pentru Reglementarea Activității de Întreprinzător Nr. 38-78-11968		<u>Se susține proiectul de act normativ și nota de fundamentare cu obiecții și recomandări.</u> Concluzia: Proiectul corespunde în mare parte cu principiile de reglementare a activității de întreprinzător. Evaluarea proiectului de act normativ <u>Comentarii, recomandări:</u> Normele din proiectul de hotărâre descris în document sunt prezentate cu un grad de claritate, însă există unele aspecte care ridică probleme legate de transparență și previzibilitate. Prin urmare se recomandă de a ține cont de următoarele aspecte: Lipsa detaliilor privind procedura de contestare: nu este menționată posibilitatea de a contesta deciziile operatorilor de sistem privind eliberarea sau refuzul avizelor de racordare. În lipsa unei proceduri clare de contestare, producătorii care nu primesc aviz de racordare pot întâmpina dificultăți în asigurarea unui tratament echitabil. Lipsa unor termene clare pentru anumite proceduri: în p.1.1. deși se menționează obligația operatorilor de sistem de a examina cererile de racordare, nu sunt definite termene clare pentru procesarea cererilor sau pentru răspunsurile referitoare la capacitatea disponibilă/eliberarea avizelor de racordare. Fără termene clare, procesul poate deveni impredictibil, iar producătorii pot întâmpina întârzieri nejustificate.	Se acceptă parțial Aceste date nu pot fi introduse în proiectul actului normativ, însă vor fi menționate în Nota de fundamentare. Conform pct. 45 din Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 168/2019 „În caz de refuz de eliberare a avizului de racordare, operatorul de sistem este obligat să notifice în scris solicitantul despre acest fapt, cu indicarea motivelor și a argumentelor justificate din punct de vedere tehnic care au stat la baza refuzului și să prezinte informații pertinente despre capacitatea maximă de absorbție/injecție care poate fi acceptată în punctul de racordare respectiv, măsurile necesare pentru înlăturarea motivelor de refuz, inclusiv despre măsurile potențiale necesare pentru dezvoltarea rețelelor electrice de transport sau de distribuție și despre termenele concrete de realizare a dezvoltării acestora. Solicitantul căruia i-a fost refuzată eliberarea avizului de racordare este în drept să modifice puterea solicitată în cererea

			de eliberare a avizului de racordare în limitele capacității disponibile sau să solicite operatorului de sistem respectiv să fie inclus în lista de așteptare a avizelor de racordare, întocmită de operator în conformitate cu pct. 46 din prezentul Regulament.” De asemenea, potrivit pct. 246 din Regulament „Neînțelegerile între părți ce țin de racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție se examinează pe cale extrajudiciară de către Agenție, la reclamația uneia dintre părți. În vederea soluționării neînțelegerilor dintre părți, Agenția emite decizii obligatorii, care pot fi contestate în instanța de contencios administrativ, în conformitate cu prevederile Codului administrativ al Republicii Moldova.” Concluzionând asupra celor expuse supra, proiectul supus avizării nu va substitui Regulamentul aprobat de ANRE, ci stabilește o modalitate de prioritizare a producătorilor eligibili mari în lista de așteptare. Termenii de contestare fiind termenii generali prevăzuți de regulamentul menționat supra.
		Aplicarea prioritară a capacităților rețelei în caz de congestie: în p.1.2. menționează că, în caz de congestie a rețelei, operatorii vor trebui să majoreze capacitatea rețelei dacă acest lucru constituie o prioritate și va beneficia mai mulți utilizatori. Cu toate acestea, nu este clar cum se	Se acceptă parțial <i>Aceste date nu pot fi introduse în proiectul actului normativ, însă vor fi menționate în Nota de fundamentare.</i>

stabilește prioritatea dezvoltării rețelei și cum se vor gestiona eventualele conflicte de interese între producătorii eligibili și alți utilizatori ai rețelei. Adică, nu este clar cum se stabilește ”prioritatea”.

Nu este explicat care sunt criteriile pe care operatorul de sistem le folosește pentru a decide dacă extinderea rețelei într-o anumită zonă este o prioritate.

Producătorii nu știu exact ce trebuie să facă pentru ca proiectul lor să fie considerat important

La fel, ce înseamnă „mai mulți utilizatori”. Se spune că extinderea rețelei este o prioritate doar dacă beneficiază mai multe persoane sau companii, dar nu este clar câți utilizatori trebuie să fie afectați ca să fie considerat un proiect prioritar.

Nu este clar cine va avea prioritate între diferiți producători sau alte companii care doresc să se racordeze la rețea. Fără aceste detalii, deciziile ar putea părea subiective sau favorizate.

Punctul 1.2 a fost modificat urmare a recomandărilor ANRE

Mecanismul propus prin proiectul supus avizării nu modifică regulile generale de racordare la rețea. În acest sens, accesul la rețea, eliberarea avizului de racordare este prevăzut atât în Legea nr. 107/2016, Legea 10/2016 precum și la Regulamentele aprobate de ANRE.

Prin proiect se urmărește includerea producătorilor eligibili mari în fruntea listei de așteptare, având în vedere capacitățile pe care și le asumă să le construiască, urmează a procedurii de licitație, precum și a celui mai mic preț oferit pentru energia electrică produsă.

Stabilirea priorității dezvoltării rețelei în caz de congestie

În conformitate cu **Articolul 28 alin. (1)** din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile de energie, operatorii de sistem au obligația de a asigura **accesul nediscriminatoriu și reglementat** la rețelele electrice, respectând **tarifele publicate, bazate pe costuri, transparente și previzibile**. În cazul congestiei rețelei, operatorul de sistem este obligat să aplice măsuri pentru a **majora capacitatea rețelei**, cu condiția ca aceasta să constituie o **prioritate** și să aducă beneficii

multiple utilizatori. Această „prioritate” se referă, în esență, la necesitatea de a asigura un **beneficiu economic și operațional** semnificativ pentru un număr suficient de utilizatori, ținând cont de impactul asupra întregului sistem.

Prioritatea nu poate fi aplicată arbitrar, ci trebuie să se fundamenteze pe **criterii obiective**, în conformitate cu reglementările ANRE (HANRE nr 283/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor), care stabilesc că deciziile privind extinderea rețelei trebuie să fie bazate pe **eficiență economică** (prin calcularea efectelor economice anuale estimate), **obligativitate legală** și **necesitate tehnică**. Astfel, operatorul va trebui să demonstreze că investiția în extinderea rețelei va avea un impact semnificativ asupra fiabilității și securității rețelei și va asigura continuitatea furnizării energiei electrice, în concordanță cu standardele reglementate. Proiectele de investiții sunt clasificate în 8 categorii (Categorii A-Categorii F).

Prioritatea se va acorda proiectelor care adresează nevoile unui număr semnificativ de utilizatori (consumatori sau producători), având un impact pozitiv asupra fiabilității

			și securității rețelei. Extinderea rețelei va trebui să beneficieze un număr mare de utilizatori și să demonstreze eficiență economică, aducând avantaje semnificative în raport cu costurile investiției. Astfel „mai mulți utilizatori” urmează a fi interpretat în sensul unui beneficiu colectiv semnificativ. În altă ordine de idei, pentru a eficientiza procesul de racordare, art. 28, alin (6¹) din Legea nr 10/2016 prevede posibilitatea producătorului de energie electrică din surse regenerabile de a consimți să suporte costurile aferente dezvoltării rețelei electrice de transport și/sau de distribuție, în cazul în care dezvoltarea rețelei respective nu constituie o prioritate pentru operatorul de sistem pe motiv că este în beneficiul exclusiv al producătorului respectiv și nu este necesară pentru alți utilizatori de sistem. În acest caz, operatorul sistemului de transport, operatorul sistemului de distribuție sînt obligați să prezinte producătorului respectiv o evaluare care să demonstreze faptul că dezvoltarea rețelei electrice, a rețelei de gaze naturale este în beneficiul exclusiv al acestuia și să notifice despre acest fapt Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.
		Evaluarea notei de fundamentare (analizei impactului)	

de reglementare)

Concluzia: Nota de fundamentare conține suficiente informații pentru a stabili necesitatea intervenției propuse, cu toate că nu conține toată informația necesară și nu evaluează pe deplin impactul intervenției, astfel corespunde parțial cu cerințele metodologice prevăzute de Legea nr.100/2017

Comentarii, recomandări:

În Compartimentul 2 se menționează clar bazele legale care impun intervenția (Legea nr. 107/2016, Legea nr. 10/2016 și Legea nr. 229/2024) și explică modificările recente care justifică adoptarea hotărârii; se subliniază angajamentele Republicii Moldova de a atinge 30% din consumul de energie electrică din surse regenerabile până în 2030 și neutralitatea climatică până în 2050. Aceste obiective naționale sunt bine prezentate și oferă un cadru pentru necesitatea intervenției statului.

La fel se evidențiază probleme punctuale, cum ar fi blocarea capacităților rețelei de către deținătorii avizelor de racordare, care nu construiesc centralele sau blochează accesul la racordare.

De asemenea, se face referire la faptul că doar 5,4% din capacitățile alocate au fost racordate efectiv. Totodată, compartimentul privind descrierea situației actuale și a problemelor necesită o analiză mai detaliată, în special în ceea ce privește cauzele profunde ale blocajelor, impactul cantitativ asupra sectorului și deficiențele legislative. Aceasta ar îmbunătăți conformitatea documentului cu Metodologia AIR și ar oferi o justificare mai solidă pentru intervenția propusă.

Astfel, în vederea ajustării cu cerințele Metodologiei AIR se recomandă următoarele:

- Deși sunt menționate problemele generale (blocarea capacităților și lipsa construcției centralelor), nu se oferă o analiză profundă a cauzelor din spatele acestor probleme. De exemplu, de ce sunt avizele de racordare

Se ia act

Se acceptă parțial

Nota de fundamentare a fost completată
La data de 23.10.2024 în lista de

blocate și cum afectează acest lucru întregul sistem energetic? Analiza dată ar fi trebuit să ofere mai multe detalii despre deficiențele practice întâlnite în aplicarea normelor existente și despre problemele specifice cu care se confruntă atât producătorii, cât și operatorii de rețea. O analiză a eficienței procedurilor de racordare existente ar fi fost esențială.

- Deși se menționează că doar 85,64 MW au fost racordați din capacitatea totală de 1600 MW, nu se oferă o evaluare detaliată a modului în care acest lucru afectează funcționarea sistemului energetic sau economia națională. Metodologia AIR solicită o evaluare a impactului bazată pe date concrete și nu doar o descriere narativă a situației. Ar fi bine să fie prezentate date despre costurile întârzierilor în racordare pentru investitori și cum acestea se reflectă asupra prețurilor finale la energia electrică sau asupra realizării obiectivelor naționale.
- Deși se menționează câteva probleme în aplicarea normelor actuale, cum ar fi faptul că deținătorii de avize blochează rețelele și comercializează avizele la prețuri ridicate, nu se oferă o analiză completă a lacunelor legislative care permit aceste practici. De exemplu, nu se analizează în detaliu care prevederi legislative actuale permit blocajele și ce alte soluții ar putea fi adoptate pentru a le preveni.

așteptare pentru eliberarea avizului de racordare a OST erau înregistrate peste 50 de întreprinderi.

Avizele de racordare sunt documente tehnice, care au fost eliberate cu titlul gratuit. Nevalorificarea acestor avize este principal cauza de creare a congestiilor în rețea. Operatorul de sistem nu este în drept să mai elibereze avize de racordare dacă capacitatea rezervată prin avize depășește capacitatea rețelei respective. Astfel se constată că deși capacitațiile sunt blocate, ele nu sunt construite. Prin urmare se crează și o incertitudine operatorului de sistem despre necesitatea dezvoltării rețelei, cheltuielile fiind suportate de consumatorii finali, prin tarif.

Totodată reiterăm că orice reducere a capacității producătorului de a construi o centrală electrică din SRE și de livra energia electrică produsă în rețea poate afecta veniturile acestuia.

Întârzierea dezvoltării proiectelor de energie regenerabilă poate crește dependența de importuri, afectând securitatea energetică și expunând economia la volatilitatea prețurilor. De asemenea, va genera pierderi economice pe termen scurt, prin lipsa locurilor de muncă și a investițiilor.

Lipsa centralelor electrice puse în funcțiune limitează îmbunătățirea securității energetice. Într-un scenariu optimist, Republica Moldova ar putea să își reducă dependența de importuri de la 76% în 2020 la 67-68% până în 2030. Totuși, realizarea acestui obiectiv depinde în mare măsură de succesul și rapiditatea cu care se dezvoltă proiectele de energie regenerabilă.

Dacă nu se reușește atingerea capacității de producție prevăzute, aceasta va conduce la o persistență a dependenței de importuri și va limita posibilitatea de a face față crizelor energetice interne sau externe.

De asemenea, investițiile directe în proiecte de energie regenerabilă nu vor fi realizate complet, ceea ce va duce la o creștere mai lentă a economiei naționale și o pierdere a oportunităților de dezvoltare pe termen lung.

De exemplu, dacă capacitatea licitată de 165 MW va fi alocată într-o singură licitație, la un preț fix de 1,5 [lei/kWh] pentru eoliană și 1,67 [lei/kWh] pentru fotovoltaică, centralele electrice puse în funcțiune ar putea produce energie electrică în valoare de 2.816.559.000 lei pe o perioadă de 15 ani.

			În cazul în care capacitatea licitată de 165 MW: • nu a fost alocată în totalitate din cauza participării scăzute a investitorilor, determinată de riscul neobținerii avizului de racordare; • a fost alocată în totalitate, dar producătorii care au câștigat licitația nu au obținut avizul de racordare, atunci va fi necesară lansarea unei noi licitații pentru capacitatea rămasă, ceea ce va conduce la: • cheltuieli administrative suplimentare; • pierderi ale potențialelor venituri care s-ar fi putut realiza în cazul alocării integrale a capacității dintr-o singură licitație.
		Secțiunea 4.3, care analizează impactul proiectului asupra sectorului privat, nu oferă suficiente detalii și respectă parțial cerințele Metodologiei Analizei Impactului Reglementărilor (AIR). Astfel, costurile și beneficiile nu sunt clar explicate. Se menționează că producătorii mari de energie vor beneficia de reguli care le facilitează accesul la rețea și le permit să participe la licitații, chiar dacă nu au aviz de racordare, însă nu se explică exact cât îi va costa pe acești producători să obțină racordarea la rețea sau ce riscuri pot apărea dacă lucrurile nu merg conform planului. Metodologia cere o evaluare detaliată a costurilor și	Se acceptă parțial <i>Nota de fundamentare va fi modificată.</i> Cel mai mare cost pe care l-ar putea avea producătorul eligibil pentru racordare, ar urma în cazul în care ar dori să dezvolte rețeaua electrică în beneficiul său exclusiv, conform art. 28 alin. (6¹) din Legea nr. 10/2016. Totodată, participarea la licitații în

beneficiilor pentru toți, nu doar o descriere generală a avantajelor.

La fel, se menționează că măsurile ar putea atrage mai mulți investitori și reduce prețul energiei însă nu sunt oferite cifre concrete pentru a vedea cât vor economisi sau cât ar putea investi companiile.

Prin urmare documentul oferă informații generale, dar nu analizează suficient de bine impactul asupra tuturor companiilor.

Lipsesc detalii clare despre costuri, beneficii, riscuri și efectele pe termen lung. Pentru a respecta cerințele metodologiei, trebuie adăugate mai multe date concrete și o analiză mai detaliată a modului în care măsurile vor afecta toate tipurile de companii.

baza unei foi de parcurs (în lipsa inclusiv a avizului de racordare) permite o concurență mai mare, precum și posibilitatea de a câștiga niste preturi mai avantajoase, în rezultatul licitației. Astfel riscul asociat unei astfel de participari este reținerea garanției pentru ofertă și a garanției de bună execuție concomitent, până la prezentarea ultimului act inclus în foaia de parcurs.

În cazul în care nu ar fi impusă obligația de serviciu public, și în lipsa unui aviz de racordare, riscurile ar fi următoarele:

- tergiversarea procesului de punere în funcțiune a centralei electrice și respectiv recuperarea mai lentă a investițiilor;
- riscul pierderii investițiilor în cazul retragerii statutului de producător eligibil mare.

În altă ordine de idei, urmare a acestei licitații, se preconizează investiții de aproximativ 190 mln. euro pentru următorii trei ani (perioadă pusă la dispoziție producătorilor ce au obținut statutul de câștigător) în construcția a 105 MW de parcuri eoliene și 60 MW fotovoltaice. După punerea în funcțiune a centralelor electrice licitate, ponderea energiei electrice din surse regenerabile de energie va crește de la 10% la finele anului 2023 până la 16,6%, contribuind

			semnificativ la atingerea angajamentului național de a avea o pondere de 30% a energiei electrice din surse regenerabile în consumul final către anul 2030. Momentan, economiile nu pot fi cuantificate din cauza stadiului incipient al licitațiilor. Prioritizarea producătorilor eligibili mari prin plasarea lor în fruntea listei de așteptare pentru avizul de racordare are potențialul de a accelera realizarea obiectivelor naționale privind energia regenerabilă, facilitând dezvoltarea unor proiecte de mare amploare. Pentru a asigura un echilibru între eficiența implementării și menținerea unui mediu competitiv și echitabil, este esențială transparența în proces și identificarea unor soluții care să atenueze impactul asupra tuturor participanților din sector. Astfel Ministerul Energiei lucrează la un proiect de modificare a Legii nr. 107/2016 prin includerea garanțiilor financiare la eliberarea avizelor de racordare. Acest mecanism va disciplina solicitanții de avize pentru a solicita aviz doar dacă sunt luate decizii justificate pentru construcția centralelor electrice.
		Pentru ca secțiunea "Avizarea și consultarea publică" să respecte cerințele Metodologiei AIR, ar trebui să includă o prezentare clară a procesului de consultare publică, să arate cum au fost implicate părțile interesate, ce opinii au fost	Se acceptă Vor fi incluse informații despre procesul de consultare a proiectului cu operatorii de sistem.

		primite și cum a fost integrate în versiunea finală a proiectului. Fără aceste elemente, capitolul nu ar corespunde pe deplin cerințelor Metodologiei AIR.	
Consiliul Concurenței	Nr. DJ-06/738-1573 din 08.11.2024	Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 08 noiembrie 2024, a examinat, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) ale Legii concurenței nr. 183/2012, proiectul hotărârii de Guvern <i>privind impunerea obligației de serviciu public operatorului sistemului de transport și operatorilor sistemelor de distribuție a energiei electrice în legătură cu accesul la rețeaua electrică a producătorilor eligibili mari (număr unic 902/MEn/2024)</i> și, în limitele competenței sale, comunică următoarele. 1. Potrivit pct.1 din proiect, se impune pentru un termen de 6 ani obligația de serviciu public operatorului sistemului de transport și operatorilor sistemelor de distribuție a energiei electrice, în legătură cu acordarea accesului la rețelele electrice producătorilor de energie electrică cărora li s-a oferit statutul de producător eligibil mare în rezultatul licitațiilor organizate pentru oferirea statutului de producător eligibil mare. Art.10 alin.(2) din Legea nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din resurse regenerabile, temeiul legal invocat de autor prevede că, în scopul atingerii obiectivelor politicii de stat în domeniul respectării neutralității climatice, Guvernul, în conformitate cu art.11 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, poate impune operatorilor de sistem obligații de serviciu public în legătură cu acordarea accesului la rețea pentru producătorii de energie din surse regenerabile care beneficiază de schema de sprijin „preț fix”. Astfel, se atestă că proiectul definește diferit de Legea nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din resurse regenerabile aceeași categorie de subiecți pentru impunerea obligației de serviciu public. Respectiv, considerăm imperios necesar corelarea pct.1 din proiect cu prevederile art.10 alin.(2) din Legea nr.10/2016 privind	Se acceptă Titlul si pct. 1 a fost modificat

promovarea utilizării energiei din resurse regenerabile și stabilirea expresă în pct.1 din proiect că se impune obligația de serviciu public operatorului sistemului de transport și operatorilor sistemelor de distribuție a energiei electrice, în legătură cu **acordarea accesului la rețelele electrice producătorilor de energie din surse regenerabile care beneficiază de schema de sprijin „preț fix”**.

În aceeași ordine de idei, ținem să comunicăm că, având în vedere că legea primară stabilește categoria de subiecți cărora Guvernul le poate impune obligația de serviciu public în legătură cu acordarea accesului la rețea pentru producătorii de energie din surse regenerabile care beneficiază de schema de sprijin „preț fix”, considerăm necesar corelarea denumirii proiectului hotărârii de Guvern, astfel cum este prevăzut în art. 10 alin.(2) din Legea nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din resurse.

2. Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică la art.11 alin.(1) prevede că, în interesul economic general, în legătură cu securitatea, inclusiv securitatea aprovizionării cu energie electrică, continuitatea, calitatea și prețurile furnizărilor, precum și în legătură cu protecția mediului, întreprinderile electroenergetice pot fi impuse să îndeplinească obligații de serviciu public. **Obligațiile de serviciu public sunt impuse de Guvern** sau de Agenție, conform competențelor stabilite prin prezenta lege, în mod nediscriminatoriu, **în calitate de măsură limitată în timp și pot fi revizuite cu regularitate**, din oficiu, în scopul determinării necesității menținerii obligațiilor respective.

Potrivit pct.1 din proiect se propune a fi impus pentru un **termen de 6 ani** obligația de serviciu public operatorului sistemului de transport și operatorilor sistemelor de distribuție a energiei electrice în legătură cu acordarea accesului la rețelele electrice producătorilor de energie electrică cărora li s-a oferit statutul de producător eligibil mare în rezultatul licitațiilor organizate pentru oferirea statutului de producător eligibil mare.

Se acceptă

În nota de fundamentare au fost introduse explicații suplimentare privind termenul respectiv.

Termenul de 6 ani a fost calculat din 2 perspective:

- atingerea țintei de

		Impunerea termenului de 6 ani a obligației de serviciu public nu este argumentat de către autorul proiectului, ne fiind prezentate analize și calcule ce ar demonstra raționalmentul stabilirii termenului dat. Respectiv, considerăm necesar argumentarea termenului de 6 ani cu prezentarea analizei economice și a calculelor privind modul de determinare a termenului de 6 ani în vederea excluderii stabilirii de condiții discriminatorii sau acordarea de privilegii pentru activitatea unor întreprinderi, în cazul în care acestea nu sunt prevăzute de lege, în raport cu alte întreprinderi ce prestează servicii echivalente.	decarbonizare asumată pînă în 2030 - termenul total care înglobează: perioada de desfășurare a procesului de licitație pentru oferirea statutului de producător eligibil (1 an), termenul de construcție a centralei electrice (3+2, în cazul unei prelungiri)
Avizare și consultare publică			
Î.S. MOLDELECTRICA	Nr. ME 4924-01 din 28.11.2024	La solicitarea Dvs. cu numărul 04-2998 din 27.11.2024, privind examinarea și avizarea proiectului de hotărâre privind impunerea obligației de serviciu public operatorului sistemului de transport și operatorilor sistemelor de distribuție a energiei electrice în legătură cu accesul la rețeaua electrică a producătorilor eligibili mari (număr unic 902/MEn/2024), Î.S. Moldelectrica comunică următoarele: Menționăm că prevederile pct.1.7 implică realizarea dezvoltării de rețea pur pentru emiterea avizelor de racordare care nu sunt confirmate prin garanții de bună execuție. În contextul listelor de așteptare, aceasta ar implica investiții majore pentru dezvoltarea rețelei electrice de transport și investiții semnificative care urmează a fi incluse în tariful de transport. Considerăm justificat realizarea investițiilor respective, doar în condițiile asigurării garanțiilor de bună execuție pentru avizele de racordare. În caz contrar, propunem a substitui „ca urmare a solicitărilor de racordare înregistrate” cu „ca urmare a congestiilor de rețea”.	Se acceptă Textul prevederii pct 1.7 a fost modificat prin substituirea sintagmei „ca urmare a solicitărilor de racordare înregistrate” cu „ca urmare a congestiilor de rețea”.
Asociația Obștească „Asociația Producătorilor de Energie Electrică	Nr. 17 din 03.12.2024	Asociația Obștească „Asociația Producătorilor de Energie Electrică Eoliană Și Fotovoltaică din Republica Moldova” în contextul procedurii de avizare repetată a proiectului de hotărâre a Guvernului, privind impunerea	Se respinge Propunerea este reiterată în cadrul procedurii de expertizare și

Eoliană Și Fotovoltaică din Republica Moldova”		obligației de serviciu public operatorului sistemului de transport și operatorilor sistemelor de distribuție a energiei electrice în legătură cu accesul la rețeaua electrică a producătorilor eligibili mari (număr unic 902/MEn/2024), comunicăm că își reiterează/menține poziția expusă în avizul anterior și care nu au fost acceptate de autor, în parte ce ține: I. Referitor la indicarea în clauza de adoptare a prevederilor art. 11 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică. 1. Conform art. 11 alin. (1) din Legea nr. 107/2016, în interesul economic general, în legătură cu securitatea, inclusiv securitatea aprovizionării cu energie electrică, continuitatea, calitatea și prețurile furnizărilor, precum și în legătură cu protecția mediului, întreprinderile electroenergetice pot fi impuse să îndeplinească obligațiile de serviciu public. Obligațiile de serviciu public sînt impuse de Guvern sau de Agenție, conform competențelor stabilite prin prezenta lege, în mod nediscriminatoriu, în calitate de măsură limitată în timp și pot fi revizuite cu regularitate, din oficiu, în scopul determinării necesității menținerii obligațiilor respective. 2. Potrivit art. 11 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 107/2016, întreprinderilor electroenergetice care desfășoară activitățile menționate la alin. (2) li se pot impune obligațiile de serviciu public care țin de protecția mediului și creșterea eficienței energetice, precum și promovarea utilizării tehnologiilor inteligente și ecologice. 3. Respectiv, proiectul de HG, impune serviciul public operatorului sistemului de transport și operatorilor sistemelor de distribuție a energiei electrice, întru acordarea prioritară a avizelor de racordare producătorilor eligibili mari care vor întruni condițiile ce țin de eficiența energetică, precum și promovarea utilizării tehnologiilor inteligente și	consultare, fiind identică cu cea de la procedura de avizare. Scopul obligării operatorilor de transport și distribuție să acorde prioritate producătorilor eligibili mari constă în sprijinirea directă a utilizării tehnologiilor ecologice, așa cum sunt deja definitive prin reglementările licitațiilor. Astfel, proiectul respectă scopul art. 11 alin. (3) lit. d), fără a fi necesară adăugarea de criterii noi, deoarece prioritizarea avizelor de racordare este, de fapt, o măsură procedurală de facilitare a accesului la rețea pentru capacitățile aprobate în cadrul licitației. Modul de formulare a proiectului hotărârii nu iese din contextul prevederilor menționate.
---	--	--	---

		ecologice.	
		4. În acest sens, dat fiind faptul, că în clauza de adoptare se face referire la prevederile art. 11 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, considerăm oportun completarea proiectului de HG, cu criteriile/condițiile ce vor determina eficiența energetică, precum și promovarea utilizării tehnologiilor inteligente și ecologice.	
		II. Proiectul HG contravine Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică. 5. Conform art. 14 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, Hotărârea Guvernului este un act care se adoptă de către Guvern pentru organizarea executării legilor. 6. Potrivit art. 16 alin. (2) din Legea nr. 100/2017, actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome sînt emise sau aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor și a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului. Actele normative respective se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contraveni prevederilor actelor respective. În clauza de adoptare a actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome se indică expres actul normativ superior în temeiul căruia acestea sînt emise sau aprobate. 7. Conform art. 2 din Legea nr. 107/2016, obligație de serviciu public reprezintă obligație impusă întreprinderii electroenergetice în interesul economic general, care se poate referi la securitate, inclusiv la securitatea	Se respinge Propunerea este reiterată în cadrul procedurii de expertizare și consultare, fiind identică cu cea de la procedura de avizare. Proiectul de Hotărâre de Guvern este, de fapt, conform cu Legea nr. 100/2017 și Legea nr. 107/2016, întrucât nu creează noi obligații în afara cadrului legal existent, ci clarifică și organizează executarea prevederilor legale privind racordarea producătorilor eligibili mari. Proiectul de hotărâre se bazează pe art. 11 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 107/2016, care permite impunerea unor obligații de serviciu public în vederea protecției mediului și creșterii eficienței energetice, inclusiv pentru promovarea tehnologiilor ecologice și inteligente. Prin acordarea priorității la racordare producătorilor eligibili mari, care utilizează surse

aprovizionării cu energie electrică, la continuitate, la calitate și la prețurile furnizărilor, precum și la protecția mediului, și care nu este discriminatorie și nu denaturează concurența în afară de ceea ce este strict necesar pentru a realiza obligația de serviciu public în cauză.

8. Conform art. 11 alin. (3) din Legea nr. 107/2016, Întreprinderilor electroenergetice care desfășoară activitățile menționate la alin.(2) li se pot impune obligațiile de serviciu public care țin de:

- a) securitatea aprovizionării cu energie electrică;
- b) parametrii de calitate și indicatorii de calitate stabiliți în conformitate cu prezenta lege;
- c) aplicarea prețurilor și a tarifelor reglementate în conformitate cu prezenta lege;
- d) protecția mediului și creșterea eficienței energetice, precum și promovarea utilizării tehnologiilor inteligente și ecologice;
- e) protecția sănătății, a vieții și a proprietății;
- f) măsurile de protecție a consumatorilor finali.

9. Astfel, legiuitorul a stabilit expres situațiile/condițiile în care poate fi instituit serviciul public, iar în cazul proiectului de HG, autorul a făcut referire la lit. d) al art. 11 alin. (3) din Legea nr. 107/2016, care prevede protecția mediului și creșterea eficienței energetice, precum și promovarea utilizării tehnologiilor inteligente și ecologice.

10. În acest sens urmează de menționat că, potrivit art. 2 din Legea nr. 107/2016, racordare reprezintă realizare de către operatorul sistemului de transport sau de către operatorul sistemului de distribuție a instalației de racordare a unui solicitant potențial consumator final și/sau punere sub tensiune a instalației de utilizare sau a centralei electrice în condițiile în care a fost emis actul de corespundere a instalației electrice sau a centralei electrice.

regenerabile, proiectul susține aceste obiective, încadrându-se în limitele impuse de lege.

Proiectul de hotărâre are scopul de a asigura implementarea eficientă a legislației existente, în conformitate cu art. 14 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, care permite Guvernului să adopte acte normative pentru organizarea executării legilor. Prioritizarea racordării pentru producătorii eligibili mari este o măsură administrativă care nu încalcă prevederile art. 47 din Legea nr. 107/2016.

Obligația de serviciu public impusă prin hotărâre se încadrează în definiția prevăzută de art. 2 din Legea nr. 107/2016, fiind o măsură luată în interesul economic general pentru a susține securitatea aprovizionării cu energie regenerabilă, continuitatea și protecția mediului. Prioritizarea producătorilor eligibili mari, în lista de așteptare pentru eliberarea avizelor de racordare, contribuie la creșterea capacităților de energie regenerabilă, în concordanță cu cerințele de protecție a mediului și eficiență energetică, ceea ce corespunde scopurilor stabilite de lege.

Astfel, proiectul de hotărâre nu

		11. Iar, articolul 47 din Legea nr. 107/2016 stabilește subiecții, modul și termenul de eliberare a avizului de racordare la rețelele electrice. 12. Respectiv, procedura de eliberare a avizului de racordare reprezintă un procedeu tehnic care este necesar conectării instalațiilor/centralelor electrice la sistemul de transport/distribuție și nu se încadrează în nici un criteriu stipulat la art. 11 alin. (3) din Lege nr. nr. 107/2016, inclusiv cel de la lit. d), ceea ce denotă faptul, că, proiectul de HG contravine prevederilor Legii nr. 100/2017, precum că, HG se limitează strict la cadrul stabilit de Lege pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contraveni prevederilor actelor respective 13. În acest sens, o astfel de procedură de eliberare a avizelor de racordare, precum este prevăzută în proiectul de HG, urmează să se regăsească în art. 47 din Lege nr. 107/2016.	contravine Legii nr. 100/2017, Legii nr. 10/2016 sau Legii nr. 107/2016, ci îndeplinește rolul de a implementa și organiza dispozițiile legale existente în mod coerent și în acord cu obiectivele naționale de decarbonizare.
FEE Nord Nr. 11-1090 din 28.11.2024		Lipsa de obiecții și propuneri	
Camera de Comerț Americană din Moldova Nr. 126 din 09.12.2024		Schemele de sprijin pentru acordarea statutului de producător eligibil au fost deja stabilite prin Legea privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile nr. 10/2016, care este în vigoare din 2018. În plus, criteriile de participare au fost adoptate în același an, iar cotele pentru licitații au fost stabilite în 2021. Astfel, investitorii care au evaluat oportunitățile de a investi în Republica Moldova au avut suficient timp să-și pregătească proiectele, să asigure terenurile și să obțină accesul la rețea. Din acest motiv, este dificil de înțeles de ce se acordă prioritate proiectelor care nu sunt pregătite, în detrimentul celor care au investit deja resurse considerabile pentru a se alinia cerințelor existente.	Se respinge Evoluția descrisă referitor la demararea proiectelor, care include și lucrările de pregătire în rândurile investitorilor ține, totodată, și de succesiunea etapelor în timp a însuși procesului de dezvoltare a cadrului legal. Activitățile de elaborare a actelor normative mergeau în paralel cu implicarea dezvoltatorilor proiectelor. La moment e altă situație. Este mai dificil de a înțelege măsura detrimentului la adresa proiectelor pentru care au fost deja alocate

			resurse considerabile, deoarece, după cum arată indicii de nevalorificare a avizelor de racordare, nu este atât de clară predictibilitatea cu privire la volumul resurselor necesare pentru alocare până la finalizarea lor și la data de dare în exploatare. De asemenea, este dificil de a estima aceste prejudicii.
		Problema invocată în proiectul de Hotărâre, respectiv necesitatea atingerii obiectivelor de dezvoltare a surselor regenerabile, pare mai degrabă ipotetică. Legislația primară și secundară este în vigoare de mai mulți ani, iar avizele deja emise arată un interes semnificativ: la data de 11 noiembrie 2024, operatorul rețelei de transport (OTS) emisese avize pentru 996,4 MW pentru energie eoliană și 602,43 MW pentru energie solară, comparativ cu cotele alocate de 105 MW pentru eolian și 60 MW pentru solar. Având în vedere acest raport, considerăm că nu există o necesitate reală de a introduce mecanisme suplimentare de sprijin pentru adjudecarea cotelor existente. Piața actuală demonstrează un interes suficient din partea investitorilor, fără a fi nevoie de măsuri suplimentare care ar putea afecta echilibrul pieței. De la momentul adoptării modificărilor Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil și ulterior lansarea anunțului privind organizarea acestora, OTS a emis avize pentru o capacitate de peste 410 MW. Aceste date indică faptul că orice potențial investitor care a luat decizia de a participa după lansarea anunțului ar fi avut posibilitatea să obțină un aviz de racordare, confirmând existența unui cadru favorabil pentru participare. În acest context, considerăm că introducerea unor mecanisme suplimentare de sprijin, pe lângă schema de	Se respinge În lista scopurilor urmărite prin lansarea procedurii de licitație pentru producătorii mari se regăsește și cel de a soluționa decalajele mari dintre puterea de racordare solicitată în avize cu cea instalată prin punerea în funcțiune a obiectivelor energetice din surse regenerabile. Interesul manifestat rămâne în mare parte a fi nevalorificat de construcția centralelor de energie regenerabilă. Termenul „<i>adjudecare</i>” nu este utilizat în documentele proiectului Hotărârii de Guvern. Prin impunerea obligației de serviciu public se intenționează a minimiza distorsiunile create de avize de racordare nevalorificate în mare parte, deoarece în situația creată aceleași principii de competitivitate nu sunt respectate la modul cuvenit.

		sprijin deja existentă, nu este justificată. Este esențial să fie respectate principiile de competitivitate și să fie încurajate inițiativele investitorilor care și-au asumat riscuri și responsabilități pentru a dezvolta proiecte conforme cadrului legislativ actual.	
		De asemenea, atragem atenția asupra faptului că, începând cu 1 noiembrie 2024, procedura de depunere a ofertelor este deja deschisă. În acest stadiu, modificarea regulilor în cadrul unei licitații în desfășurare poate afecta transparența, predictibilitatea și încrederea investitorilor în proces. Prioritizarea introdusă prin mecanismele propuse ar putea dezavantaja investitorii care au respectat regulile și s-au pregătit corespunzător, favorizând, în schimb, pe cei care nu au întreprins măsuri proactive pentru pregătirea proiectelor. Subliniem importanța menținerii unui mediu de piață competitiv și echitabil, care să ofere șanse egale tuturor participanților și să recompenseze eforturile investitorilor responsabili.	Se respinge Regulile nu suferă modificări. Documentele de licitație prevăd respectarea principiului transparenței la efectuarea procedurilor.
		Dorim să subliniem încă o dată riscul major asociat adjudecării unor producători care nu dispun de proiecte pregătite și de avize de racordare. Probabilitatea ca astfel de proiecte să fie efectiv realizate este extrem de scăzută, ceea ce ar putea compromite obiectivul de a atinge o cotă de 30% energie regenerabilă până în 2030.	Se respinge Nu sunt evidente semnalmente, conform cărora obiectivul de atingere a cotei menționate nu ar fi realizabil.
		Totodată, dorim să reiterăm importanța ajustării regulilor de racordare . Problema actuală nu poate fi rezolvată prin mecanisme de prioritizare, ci printr-o schimbare de concept care să asigure accesul echitabil la rețea pentru toți solicitanții. Este esențial ca acest acces să fie garantat în condiții transparente, egale și echitabile pentru toți participanții.	Se ia act În prezent, Ministerul Energiei lucrează la modificarea Legii nr. 107/2016. Modificarea Regulamentului de racordare ține de competența exclusivă a ANRE. În altă ordine de idei considerăm oportună desecretizarea informațiilor referitoare la titularii avizelor de racordare.
		În Nota de fundamentare, Ministerul Energiei identifică	Se respinge

		problema unui număr redus de centrale construite raportat la totalul avizelor de racordare eliberate. Totuși, este dificil de înțeles cum ar putea fi realizate centrale noi în Republica Moldova în absența unor scheme de sprijin viabile, a unei piețe libere și organizate sau a unei piețe de echilibrare funcționale. În plus, costurile ridicate și limitările privind exporturile, alături de competiția cu centrale de generație mai vechi sau cu MGRES, creează un mediu dificil pentru noile investiții. Este evident că investitorii așteaptă modificări substanțiale care să garanteze viabilitatea proiectelor. De-a lungul anilor, aceste aspecte au fost constant semnalate, însă nu au fost luate măsuri substanțiale pentru remediere, fie din partea Ministerului Energiei, fie a ANRE.	Parcursul de dezvoltare a pieței libere și a pieței de echilibrare vor avea o dezvoltare în paralel. Referitor la competiția cu MGRES, sau cu alți producători mai vechi, situația este într-o dinamică intensă și ar putea suferi schimbări, chiar dacă este mai puțin clar în ce sens, pozitiv sau negativ.
		Această argumentare, conform căreia avizele de racordare ar trebui să se traducă direct în construcții de centrale, pare, în opinia noastră, mai puțin adaptată realităților actuale din Republica Moldova. Faptul că există avize speculative este bine cunoscut și nu reprezintă o situație singulară, ci una care se întâlnește pe toate piețele. În mod obișnuit, rata medie de realizare a proiectelor este de 15-20% din totalul avizelor eliberate, chiar și în contextul unor scheme de sprijin funcționale. Astfel, nu este realist să presupunem că toate avizele emise se vor transforma în centrale electrice operaționale.	Se ia act Despre contextul expus în acest punct ar trebui să fie conștienți toți participanții la procesul de valorificare a cotei de energie regenerabilă, inclusiv și potențialii investitori. Este o arie de dezvoltare a afacerilor, și mult depinde de gradul de implicare.
		Mecanismul introdus în noiembrie 2023 prin modificările aduse Legii nr. 10/2016, menit să diferențieze între investitorii reali și cei speculativi prin introducerea unei garanții financiare, a fost ulterior abrogat, deși ANRE stabilise un quantum al acestei garanții. Considerăm că o astfel de măsură ar fi putut contribui la o mai bună structurare a pieței, eliminând o parte dintre riscurile speculative. În acest sens, o analiză aprofundată a motivelor abrogării acestui mecanism ar putea fi utilă pentru clarificarea contextului. Este crucial să construim un cadru de reglementare echitabil	Se ia act Cadrul legal și de reglementare este într-o permanentă evoluție, luând în considerare crearea condițiilor propăice pentru atragerea investițiilor în scopul implementării proiectelor de energie regenerabilă.

		și transparent care să sprijine dezvoltarea unui sector energetic sustenabil și competitiv, oferind investitorilor claritatea și predictibilitatea de care au nevoie pentru a dezvolta proiecte viabile.	
		Ministerul Energiei recunoaște existența unui risc semnificativ de neimplementare a proiectelor, însă trebuie subliniat că acest risc crește direct proporțional cu nivelul de pregătire insuficientă a investitorului în momentul licitației. Este important de înțeles că lipsa unui proiect bine fundamentat și a unei soluții clare de racordare amplifică incertitudinile și riscurile asociate.	Se ia act În acțiunile de asemenea natură există întotdeauna riscuri. Despre rezultatele propcesului de pregătire este la moment dificil de a concluziona.
		Un alt aspect care necesită atenție este legat de costuri. În absența unei soluții concrete de racordare, estimările costurilor devin imprecise. Chiar dacă operatorul de sistem va prioritiza conectarea unui investitor, acesta nu este obligat să asigure racordarea în limitele costurilor estimate de investitor la momentul licitației. Această situație poate conduce la dificultăți financiare pentru investitor și, în consecință, la un risc crescut de eșec al proiectului. Atragem atenția că o abordare profesională din partea participanților la licitații presupune cunoașterea detaliată a costurilor și riscurilor implicate înainte de a depune o ofertă. Licitarea fără un proiect bine pregătit și fără o înțelegere clară a costurilor de racordare nu doar că ridică probabilitatea de neimplementare a proiectelor, dar poate submina și obiectivele generale ale strategiei energetice naționale.	Se respinge Acest argument nu se referă la obiectul proiectului supus consultărilor publice. Estimarea costurilor în cazul analizei unui proiect de asemenea gen conține întotdeauna un studiu legat de costuri, inclusiv și de racordare. Cu cât mai profesionist va fi efectuat nivelul acestui studiu, cu atât mai, unde mult contează precizia datelor de intrare, cu atât mai reușit va fi acesta din punct de vedere economic.
		În ceea ce privește prevederile articolului 1.7 din proiectul de Hotărâre a Guvernului supus consultării, considerăm că răspunsul Ministerului Energiei este neclar. Dacă prin această prevedere nu se dorește introducerea unui sprijin suplimentar, așa cum se sugerează în justificările oferite, ar fi mai oportun să fie eliminată integral din textul Hotărârii. Prevederi de ordin general similare sunt deja incluse în legislația existentă, iar menținerea acesteia poate genera interpretări contradictorii.	Se acceptă parțial Textul pct. 1.7 a fost modificat într-un sens mai concret la propunerea Î.S. MOLDELECTRICA

		Subliniem importanța unui cadru legislativ clar, coerent și predictibil, care să încurajeze participarea investitorilor pregătiți și să minimizeze riscurile de neimplementare a proiectelor. Excluderea prevederilor ambigue și prioritizarea unui dialog deschis cu actorii pieței pot contribui la atingerea obiectivelor stabilite în mod sustenabil și echitabil.	
		În concluzie: considerăm că nu există indicii clare din piață care să justifice necesitatea unor astfel de măsuri. Blocajele existente pot fi abordate eficient prin ajustarea regulilor de racordare la rețea, fără a crea mecanisme noi. Până în prezent, nu sunt cunoscute cazuri sau petiții din partea investitorilor care să indice necesitatea unor astfel de măsuri. În acest context, nu este clar cui i se adresează aceste intervenții și ce beneficii concrete ar aduce pieței. Utilizarea noțiunii de „serviciu public” în această situație pare disproporționată și poate crea un precedent riscant, în care măsura de serviciu public ar putea fi aplicată arbitrar în diverse contexte administrative. Orice formă de prioritizare contravine principiului competiției și egalității de șanse, elemente esențiale pentru funcționarea unei piețe libere și transparente. Acordarea priorității unui producător eligibil, fără criterii clare și transparente, reprezintă un mecanism de sprijin suplimentar care nu a fost justificat corespunzător și care poate crea distorsiuni în piață. Introducerea unor noi mecanisme sau modificări în cadrul unei licitații deja deschise contravine regulilor de desfășurare a acestora. Acest lucru subminează principiile de transparență, predictibilitate și corectitudine, esențiale pentru succesul procesului și pentru atragerea investițiilor. În final, solicităm reevaluarea necesității aprobării acestei Hotărâri a Guvernului, cu accent pe menținerea unui cadru legislativ predictibil, transparent și echitabil, care să sprijine în mod real obiectivele strategiei energetice naționale. Considerăm că o consultare suplimentară cu actorii din industrie și ajustarea reglementărilor existente pot	Se ia act Proiectul Hotărârii de Guvern nu este orientat atât către introducerea noilor mecanisme, sau schimbarea regulilor procedurii de licitație, cât pentru stabilirea unor condiții pentru operatorii rețelelor de transport și a rețelelor de distribuție, astfel, oferind posibilitate altei categorii de producători de energie din surse regenerabile de a activa în acest sector, eliminând distorsiunile create în piață, despre care se menționează în concluzia acestor propuneri.

reprezenta soluții mai eficiente pentru a răspunde provocărilor actuale.

Expertizare

Ministerul Justiției	Nr. 04/2-10957 din 11.12.2024	Urmare examinării proiectului hotărârii Guvernului privind impunerea obligației de serviciu public operatorilor de sistem în legătură cu acordarea accesului la rețea pentru producătorii de energie din surse regenerabile care beneficiază de schema de sprijin „preț fix” (număr unic 902/MEn/2024), comunicăm următoarele. Potrivit notei de fundamentare, proiectul este elaborat în temeiul art. 10 alin. (2) din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, care stabilește competența Guvernului de a impune operatorilor de sistem obligații de serviciu public în legătură cu acordarea accesului la rețea pentru producătorii de energie din surse regenerabile care beneficiază de schema de sprijin „preț fix”. În context, raționamentele expuse de inițiator în notă reflectă motivul emiterii actului normativ.	
		Totodată, aferent rigorilor normative se vor reține următoarele: În clauza de adoptare, cuvântul „prevederile” se va exclude ca fiind excedent, iar textul „Legii nr. 10 din 26/2016” se va substitui cu textul „Legii nr. 10/2016”, or, potrivit prevederilor art. 55 alin. (5) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i>, la indicarea datei adoptării actului normativ se indică numărul de ordine ca element de identificare, la care se adaugă anul în care a fost adoptat, aprobat sau emis acesta, fiind despărțite de o bară „/”.	Se acceptă Modificările au fost operate
		La sbp. 1.1 și 1.3, textul „Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 168/2019” se va substitui cu textul Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 168/2019”. În conformitate cu art. 9 alin. (5)	Se acceptă Modificările au fost operate

		lit. g) din <i>Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică</i> , <u>Consiliul de administrație</u> are atribuția de a aproba actele normative de reglementare în domeniul energiei, prețurile reglementate, tarifele reglementate, planurile de dezvoltare, planurile de investiții și a adopta alte hotărâri în conformitate cu legile sectoriale.	
		La pct. 4, semnalăm că, regula generală privind intrarea în vigoare a actelor normative, statuată în art. 56 alin. (1) din <i>Legea nr. 100/2017</i> , prevede că actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Totodată, alin. (3) al acestui articol dispune că „Intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective.”. Astfel, intrarea în vigoare a actului normativ la data indicată trebuie să fie argumentată în nota de fundamentare.	Se acceptă Termenul de intrare în vigoare a actului normativ se stabilește o lună de la publicarea în Monitorul Oficial
Centrul Național Anticorupție	Nr. 06/21844 Din 12.12.2024	I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului I.1 Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului Autor al proiectului de act normativ este Guvernul, iar autor nemijlocit este Ministerul Energiei, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.14 din <i>Legea nr.100/2017</i> cu privire la actele normative. Categoria actului normativ propus este Hotărâre a Guvernului, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.6 și art.14 din <i>Legea nr.100/2017</i> cu privire la actele normative. I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului	Se ia act

Se constată că anunțul privind organizarea consultării publice, proiectul și nota de fundamentare la acesta au fost plasate pe pagina web a Ministerului Energiei www.energie.gov.md la compartimentul Transparență decizională/Consultări publice, precum și pe portalul www.particip.gov.md.

În aceste condiții, se consideră că autorul a respectat prevederile legale privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În nota de fundamentare se menționează că: „Prin Legea nr. 229/2024 pentru modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, cu scopul de a eficientiza procesul de acordare a accesului la rețelele electrice, în punctele în care cererea depășește capacitatea rețelei, precum și pentru stimula dezvoltarea proiectelor din surse regenerabile de energie a fost atribuit Guvernului, în conformitate cu art. 11 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, obligația de a impune operatorilor de sistem obligații de serviciu public în legătură cu acordarea accesului la rețea pentru producătorii de energie din surse regenerabile care beneficiază de schema de sprijin „preț fix””.

Astfel, „Obligația de serviciu public impusă prin hotărâre se încadrează în definiția prevăzută de art. 2 din Legea nr. 107/2016, fiind o măsură luată în interesul economic general pentru a susține securitatea aprovizionării cu energie regenerabilă, continuitatea și protecția mediului. Prioritizarea producătorilor eligibili mari, în lista de așteptare pentru eliberarea avizelor de racordare, contribuie la creșterea capacităților de energie regenerabilă, în concordanță cu cerințele de protecție a mediului și eficiență energetică, ceea ce corespunde scopurilor stabilite de lege”.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul manifestat prin impunerea obligației de serviciu public operatorilor de sistem în legătură cu acordarea accesului la rețea pentru producătorii de energie din surse regenerabile care beneficiază de schema de sprijin „preț fix”.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

Nota de fundamentare stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului, evidențiază elementele noi și finalitățile urmărite prin promovarea proiectului.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Cu referire la acestul argumentării economico-financiară, în nota informativă autorul descrie informații detaliate.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează activitatea entităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în acesta.

În proiect nu au fost atestate norme care induc confuzie în stabilirea procedurii de exercitare a atribuțiilor acestor entități.

		II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului. III. Concluzia expertizei „Obligația de serviciu public impusă prin hotărâre se încadrează în definiția prevăzută de art. 2 din Legea nr. 107/2016, fiind o măsură luată în interesul economic general pentru a susține securitatea aprovizionării cu energie regenerabilă, continuitatea și protecția mediului. Prioritizarea producătorilor eligibili mari, în lista de așteptare pentru eliberarea avizelor de racordare, contribuie la creșterea capacităților de energie regenerabilă, în concordanță cu cerințele de protecție a mediului și eficiență energetică, ceea ce corespunde scopurilor stabilite de lege”. În nota de fundamentare autorul descrie informații detaliate cu privire la impactul financiar și argumentarea costurilor estimative. În final, menționez că în redacția propusă, proiectul nu conține factori și riscuri de corupție.	
--	--	---	--

Secretar de Stat

/semnat electronic/

Carolina NOVAC